

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Ekologie/školení o ekologii a nových konceptech

PRO-BIO Svaz ekologických zaměstnanců

TOTO VZDĚLÁVÁNÍ JE FINANCOVÁNO Z PROSTŘEDKŮ ESF PROSTŘEDNICTVÍM OPERAČNÍHO PROGRAMU LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY.

Srdečně Vás vítáme na dnešním semináři

TEMPO TRAINING & CONSULTING a.s. poskytuje profesionální služby v oblasti vzdělávání dospělých od roku 1996. Ze dvou školících center v Ostravě a Praze připravujeme vzdělávací akce pro klienty z celé České republiky. Naše aktivity jsou zaměřeny do oblastí osobnostního, počítačového a jazykového vzdělávání. Naše společnost je akreditována Ministerstvem vnitra ČR. V oblasti počítačových kurzů jsme akreditováni Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Jsme také testovacím střediskem ECDL.

Jedním z hlavních cílů naší společnosti je podpora osobního růstu jednotlivců i celých týmů. K naplnění těchto cílů nám také pomáhá spolupráce s dalšími organizacemi v rámci projektů Evropské unie. Tvorbou a realizací grantových projektů se zabýváme již od roku 1997. V současné době je velká část našich aktivit směřována k rozvoji lidských zdrojů prostřednictvím ESF v ČR ve spolupráci s významnými zaměstnavateli v regionech celé České republiky.

Společnost TEMPO TRAINING & CONSULTING a.s. ve spolupráci s realizačním týmem Vaší společnosti připravila tento seminář, který je navržen dle vzdělávacích potřeb účastníků cílové skupiny.

Vážíme si důvěry Vás všech.

Obsah

Zákon o odpadech	3
Zákon o chemických látkách a jeho prováděcí předpisy.....	20
Ochrana ovzduší	59
Zdroje znečištění:.....	60
Antropogenní zdroje.....	60
Přírodní zdroje	61
Zdravotní účinky znečištěného prostředí.....	61
Možnosti omezení znečištění vzduchu	62
Ochrana vod	63
Poznámky	74

Zákon o odpadech

Vlastní zákon o odpadech je rozdělen do dvanácti částí (následující části třináctá až šestnáctá jsou ustanoveními o změnách některých dalších zákonů, část sedmnáctá zrušovacím ustanovením a část osmnáctá stanoví účinnost zákona).

Pravidla pro předcházení vzniku odpadů a pro nakládání s nimi jsou zákonem o odpadech stanovena obecně spolu s obecnými povinnostmi osob, které s nimi pochopitelně a neoddělitelně souvisejí, v části první až třetí. Tato obecná pravidla vycházejí z obecných principů environmentální politiky Evropské unie (EU), zakotvených v předpisech Evropského společenství (ES), které byly do zákona o odpadech transponovány a jsou uvedeny formou poznámky pod čarou v § 1 zákona o odpadech. Dále jsou uvedena v příloze

č. 13 zákona - *Cíle pro předcházení vzniku odpadů*

1. Používat plánovacích opatření nebo jiných ekonomických nástrojů na podporu efektivního využívání zdrojů – plán odpadového hospodářství atd.

2. Podporovat výzkum a vývoj v oblasti dosahování čistších produktů a technologií spojených se vznikem menšího množství odpadů a šíření a využívání výsledků tohoto výzkumu a vývoje.

3. Podporovat ekodesign (systematické začleňování aspektů ochrany životního prostředí do návrhu výrobku s cílem zlepšit vliv tohoto výrobku na životní prostředí během celého jeho životního cyklu).

4. Poskytovat informace o technikách předcházení vzniku odpadů s cílem usnadnit v průmyslu používání nejlepších dostupných technik.

5. Organizovat školení na úrovni příslušných orgánů, zaměřených na zařazování požadavků týkajících se předcházení vzniku odpadů do povolení podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/1/ES ze dne 15. ledna 2008 o integrované prevenci a omezování znečištění.

6. Zavádět opatření k předcházení vzniku odpadů v zařízeních, která nespádají do oblasti působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/1/ES ze dne 15. ledna 2008 o integrované prevenci a omezování znečištění. Tato opatření by případně mohla zahrnovat posouzení nebo plány předcházení vzniku odpadů.

7. Zařazovat kritéria ochrany životního prostředí a předcházení vzniku odpadů do výzev k podávání nabídek v rámci veřejných a podnikových výběrových řízení a do smluv v souladu s příručkou o zadávání veřejných zakázek, kterou zveřejnila Komise Evropských společenství dne 29. října 2004.

8. Podporovat opětovné používání a přípravu k opětovnému používání vhodných vyřazených výrobků nebo jejich složek, zejména prostřednictvím vzdělávacích, ekonomických, logistických nebo jiných opatření (například podpora nebo zřízení akreditovaných středisek pro opravy a opětovné použití a rozšiřování jejich sítí zejména v hustě obydlených oblastech).

Část první zákona

V § 2 zákona je vymezeno, kterých komodit se zákon netýká, např. odpadních vod, odpad drahých kovů a radioaktivních odpadů, těl mrtvých zvířat. Z vašeho hlediska jsou nejzajímavější negativní vymezení

1. Zákon neplatí pro sedimenty přemísťované v rámci povrchových vod za účelem správy vod a vodních cest, předcházení povodním, zmírnění účinku povodní a období sucha nebo rekultivace půdy, je-li prokázáno, že nevykazují žádnou z nebezpečných vlastností uvedených v příloze č. 2 k zákonu - diskuze
2. Zákon neplatí pro zeminy a jiné přírodní materiály vytěžených během stavebních činností, pokud vlastník prokáže, že budou použity v přirozeném stavu v místě stavby a že jejich použití nepoškodí nebo neohrozí životní prostředí nebo lidské zdraví. - diskuze

Pojem odpad je stanoven v § 3 zákona. Tento pojem byl v průběhu let mnohokrát diskutován a to z pochopitelných důvodů. *Nikdy nebyl definován tak, aby přesně vymezoval co je a co není odpadem. Původní zákon byl jednoznačný – pokud prohlásím jako majitel, že věc není odpadem – je to něco, co později využiji. Bohužel současná legislativa pojem odpad zneprůhlednila, obyčejný občan nedokáže pochopit, kdy se vlastně věc stává odpadem.*

(1) Odpad je každá movitá věc, které se osoba **zbavuje** nebo **má úmysl** nebo **povinnost** se jí zbavit a přísluší do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu. Viz níže:

Skupiny odpadů

KÓD	Skupina odpadů
Q1	Zůstatky z výrob a spotřeby dále jinak nspecifikované
Q2	Výrobky, které neodpovídají požadované jakosti
Q3	Výrobky s prošlou lhůtou spotřeby
Q4	Použité, ztracené nebo jinou náhodnou událostí znehodnocené výrobky včetně všech materiálů, součástí zařízení apod., které byly v důsledku nehody kontaminovány
Q5	Materiály kontaminované nebo znečištěné běžnou činností (např. zůstatky z čištění, obalové materiály, nádoby atd.)
Q6	Nepoužitelné součásti (např. použité baterie, katalyzátory apod.)
Q7	Látky, které ztratily požadované vlastnosti (např. znečištěné kyseliny, rozpouštědla, kalicí soli apod.)
Q8	Zůstatky z průmyslových procesů (např. strusky, destilační zbytky apod.)
Q9	Zůstatky z procesů snižujících znečištění (např. kaly z praček plynů, prach z filtrů, vyřazené filtry apod.)
Q10	Zůstatky ze strojního obrábění a povrchové úpravy materiálu (např. třísky z obrábění a frézování, okuje apod.)
Q11	Odpad z těžby a zpracování nerostných surovin (například odpad z důlní těžby, kaly z těžby ropy)
Q12	Znečištěné materiály (např. oleje znečištěné PCB apod.)
Q13	Jakékoliv materiály, látky či výrobky, jejichž užívání bylo zakázáno zákonem
Q14	Výrobky, které vlastník nepoužívá nebo nebude více používat (např. v zemědělství, v domácnosti, úřadech, prodejnách, dílnách apod.)
Q15	Znečištěné materiály, látky nebo výrobky, které vznikly při sanaci půdy
Q16	Jiné materiály, látky nebo výrobky, které nepatří do výše uvedených skupin

(2) Ke zbavování se odpadu dochází vždy, kdy osoba **předá** movitou věc, příslušející do některé ze skupin odpadů uvedených výše, **k využití nebo k odstranění** ve smyslu tohoto zákona nebo předá-li ji osobě oprávněné ke sběru nebo výkupu odpadů podle tohoto zákona bez ohledu na to, zda se jedná o bezúplatný nebo úplatný převod. Ke zbavování se odpadu dochází i tehdy, odstraní-li movitou věc příslušející do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze výše osoba sama. – *takže prakticky vždy*

(3) Pokud vlastník v řízení o odstranění pochybností podle § 78 odst. 2 písm. h) neprokáže opak (*Krajský úřad rozhoduje v pochybnostech, zda se movitá věc příslušející do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze výše považuje za odpad, a to na návrh vlastníka této movité věci nebo správního úřadu, který provádí řízení, v němž se tato otázka vyskytla, nebo který rozhodnutí o této otázce potřebuje ke své další činnosti*), předpokládá se úmysl zbavit se movité věci příslušející do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze výše uvedené,

a) která vzniká u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání jako vedlejší produkt při výrobě nebo přeměně energie, při výrobě nebo nakládání s látkami nebo výrobky nebo při jejich využívání nebo při poskytování služeb, nebo

b) jejíž původní účelové určení odpadlo nebo zaniklo. – *diskuze, chápete, co to znamená? Nikdy, pokud nechcete mít problémy, neprohlašujte, že věc je odpadem.*

(4) Osoba má povinnost zbavit se movité věci, příslušející do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze výše, jestliže ji nepoužívá k původnímu účelu a věc ohrožuje životní prostředí nebo byla vyřazena na základě zvláštního právního předpisu (např. veterinární zákon, zákon o vodách).

(5) Movitá věc, která vznikla při výrobě, jejímž prvotním cílem není výroba nebo získání této věci, se nestává odpadem, ale je vedlejším produktem, pokud

a) vzniká jako nedílná součást výroby,

b) její další využití je zajištěno,

c) její další využití je možné bez dalšího zpracování způsobem jiným, než je běžná výrobní praxe, a

d) její další využití je v souladu se zvláštními právními předpisy a nepovede k nepříznivým

účinkům na životní prostředí nebo lidské zdraví.

Pokud se někdo z vás pohyboval v prostředí zákonů, je mu jednoznačně jasné, že platí buď a) nebo b) nebo c) a d)

(6) Některé druhy odpadu přestávají být odpadem, jestliže poté, co byl odpad předmětem některého ze způsobů využití, splňuje tyto podmínky:

a) věc se běžně využívá ke konkrétním účelům,

b) pro věc existuje trh nebo poptávka, - *např. piliny, slévárenské písky – po vyloučení N vlas.*

c) věc splňuje technické požadavky pro konkrétní účely stanovené zvláštními právními předpisy nebo normami použitelnými na výrobky a

d) využití věci je v souladu se zvláštními právními předpisy a nepovede k nepříznivým dopadům na životní prostředí nebo lidské zdraví.

(7) Pro konkrétní způsoby použití vedlejších produktů podle odstavce 5 a výrobků z odpadů podle odstavce 6 musí být splněna kritéria pro využití odpadů, pokud jsou stanovena.

(8) Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu může stanovit vyhláškou kritéria upřesňující, kdy movitá věc může být považována za vedlejší produkt a nikoli odpad a kdy odpad přestává být odpadem – *slavný zákon 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů*

Základní pojmy uvedené v § 4 – pokud nebudete vědět, zeptejte se, nebudu číst .

Část druhá zákona

§ 5 Zařazování odpadu podle Katalogu odpadů

(1) Původce a oprávněná osoba jsou povinni pro účely nakládání s odpadem odpad zařadit podle Katalogu odpadů, který Ministerstvo životního prostředí (dále jen "ministerstvo") vydá prováděcím právním předpisem. – *Vyhláška 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro*

účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů), v platném znění

(2) V případech, kdy nelze odpad jednoznačně zařadit podle Katalogu odpadů, zařadí odpad ministerstvo na návrh příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností. (*trojkové obce*) Na toto řízení se nevztahuje správní řád. – *není to řízení, které je omezeno časem, je to zde účelově určeno, bombardujte ministerstvo a svoje ORP.*

§ 6 Zařazování odpadu podle kategorií

(1) Původce a oprávněná osoba jsou povinni pro účely nakládání s odpadem zařadit odpad do kategorie nebezpečný, je-li

a) uveden v Seznamu nebezpečných odpadů uvedeném v Katalogu, nebo

b) smíšen nebo znečištěn některou ze složek uvedených v Seznamu složek, které činí odpad nebezpečným, uvedeném v příloze č. 5, viz níže k tomuto zákonu, nebo

c) smíšen nebo znečištěn některým z odpadů uvedených v Seznamu nebezpečných odpadů uvedeném v Katalogu.

(2) Má-li odpad jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze č. 2, viz níže k tomuto zákonu, jsou původce a oprávněná osoba, která s odpadem nakládá, povinni zařadit tento odpad jako nebezpečný a nakládat s ním jako s nebezpečným, i když nesplňuje podmínky uvedené v odstavci 1.

(3) **Směsný komunální odpad** se nezařazuje do kategorie nebezpečný a původce a oprávněná osoba nejsou povinni s ním nakládat jako s nebezpečným, i když splňuje podmínky uvedené v odstavci 1 nebo 2.

(4) Pokud původce nebo oprávněná osoba osvědčením o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu prokáží, že odpad uvedený v odstavci 1 písm. b) nebo c) nemá žádnou z nebezpečných vlastností, nejsou povinni dodržovat režim stanovený pro nebezpečné odpady; jsou však povinni ověřovat, zda odpad tyto nebezpečné vlastnosti nemá. Způsob a četnost ověřování stanoví pověřená osoba v osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu.

(5) Ministerstvo stanoví vyhláškou

a) Seznam nebezpečných odpadů, - *jsou v katalogu(381/2001 Sb.)*

b) definice nebezpečných vlastností odpadů, kritéria, zkušební metody a limitní hodnoty pro přiřazování nebezpečných vlastností odpadů. – *jsou v katalogu, nemusí vás zajímat,*

jen v případě, že chcete odpad ostatní zařadit jako nebezpečný.

Seznam složek, které podle tohoto zákona činí odpad nebezpečným jsou uvedeny v příloze 5 zákona. – např. vanad, berylium, nikl. Kobalt a další kovy i nekovy, chlorečnany, dusitany, sírany, prostě chemické sloučeniny nepřirodní a samozřejmě **azbest** v jakékoli podobě.

Nebezpečné vlastnosti odpadů (příloha č. 2 zákona):

KÓD	Nebezpečná vlastnost odpadu
H1	Výbušnost
H2	Oxidační schopnost
H3- A	Vysoká hořlavost
H3 – B	Hořlavost
H4	Dráždivost
H5	Škodlivost zdraví
H6	Toxicita
H7	Karcinogenita
H8	Žíravost
H9	Infekčnost
H10	Teratogenita
H11	Mutagenita
H12	Schopnost uvolňovat vysoce toxické nebo toxické plyny ve styku s vodou, vzduchem nebo kyselinami
H13	Senzibilita
H14	Schopnost uvolňovat nebezpečné látky do životního prostředí při nebo po odstraňování

Osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu vydává pověřená osoba, kterou určuje ministerstvo.

EU vytýčila hierarchii způsobů nakládání s odpady a česká legislativa toto převzala následovně:

- a) předcházení vzniku odpadů,
- b) příprava k opětovnému použití,
- c) recyklace odpadů,
- d) jiné využití odpadů, například energetické využití,
- e) odstranění odpadů.

Při volbě způsobu využití nebo odstranění odpadů je nutné dodržovat stanovenou hierarchii nakládání s odpady, podle které je nutné (pokud to není z technických či ekonomických důvodů zcela vyloučeno) odpady především využívat, přičemž přednost má využití materiálové před jiným způsobem využití, pokud odpad nelze využít – potom jej zneškodnit ekologicky nejšetrnějším způsobem (za nejméně vhodný způsob naložení s odpadem je považováno jeho uložení na skládku), nicméně většina odpadů na ní stále ještě končí.

Způsoby odstraňování odpadů

Kód	Způsob odstraňování odpadů
D1	Ukládání v úrovni nebo pod úrovní terénu (např. skládkování apod.)
D2	Úprava půdními procesy (např. biologický rozklad kapalných odpadů či kalů v půdě apod.)
D3	Hlubinná injektáž (např. injektáž čerpatelných kapalných odpadů do vrtů, solných komor nebo prostor přírodního původu apod.)
D4	Ukládání do povrchových nádrží (např. vypouštění kapalných odpadů nebo kalů do prohlubní, vodních nádrží, lagun apod.)
D5	Ukládání do speciálně technicky provedených skládek (např. ukládání do oddělených, utěsněných, zavřených prostor izolovaných navzájem i od okolního prostředí apod.)
D6	Vypouštění do vodních těles, kromě moří a oceánů
D7	Vypouštění do moří a oceánů včetně ukládání na mořské dno
D8	Biologická úprava jinde v této příloze nespecifikovaná, jejímž konečným produktem jsou sloučeniny nebo směsi, které se odstraňují některým z

	postupů uvedených pod označením D1 až D12.
D9	Fyzikálně-chemická úprava jinde v této příloze nespecifikovaná, jejímž konečným produktem jsou sloučeniny nebo směsi, které se odstraňují některým z postupů uvedených pod označením D1 až D12 (např. odpařování, sušení, kalcinace)
D10	Spalování na pevnině
D11	Spalování na moři
D12	Konečné či trvalé uložení (např. ukládání v kontejnerech do dolů)
D13	Úprava složení nebo smíšení odpadů před jejich odstraněním některým z postupů uvedených pod označením D1 až D12
D14	Úprava jiných vlastností odpadů (kromě úpravy zahrnuté do D13) před jejich odstraněním některým z postupů uvedených pod označením D1 až D13
D15	Skladování odpadů před jejich odstraněním některým z postupů uvedených pod označením D1 až D14 (s výjimkou dočasného skladování na místě vzniku odpadu před shromáždění potřebného množství).

EVIDENCE A OHLAŠOVÁNÍ ODPADŮ A ZAŘÍZENÍ

§ 39 Evidence a ohlašování odpadů, zařízení k nakládání s odpady, shromažďovacích a sběrových míst, skladů odpadů, PCB, zařízení obsahujících PCB a odpadů PCB

(1) Původci odpadů a oprávněné osoby, které nakládají s odpady, jsou povinni vést průběžnou evidenci o odpadech a způsobech nakládání s odpady. Evidence se vede za každou samostatnou provozovnu a za každý druh odpadu samostatně. Způsob vedení evidence pro jednotlivé druhy odpadů stanoví prováděcí právní předpis – *vyhláška 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady*.

(2) Původci odpadů jsou povinni v případě, že produkuje nebo nakládají s více než 100 kg nebezpečných odpadů za kalendářní rok nebo s více než 100 tunami ostatních odpadů za kalendářní rok, nebo v daném kalendářním roce produkuje nebo nakládají s odpady stanovenými prováděcím právním předpisem bez ohledu na množství těchto

odpadů, zasílat každoročně do 15. února následujícího roku pravdivé a úplné hlášení o druzích, množství odpadů a způsobech nakládání s nimi obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému podle místa provozovny. Oprávněné osoby jsou povinny v případě, že nakládají v kalendářním roce s odpadem, zasílat každoročně do 15. února následujícího roku pravdivé a úplné hlášení o druzích, množství odpadů a způsobech nakládání s nimi a o původcích odpadů obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému podle místa provozovny – *vždy bez ohledu na množství.*

(3) Provozovatelé zařízení k odstraňování nebo využívání odpadů, provozovatelé zařízení ke sběru a zpracování autovraků, provozovatelé zařízení ke sběru, zpracování, využívání a odstraňování elektroodpadu (§ 37g) a provozovatelé zařízení uvedených v § 14 odst. 2 a dopravci odpadů, kteří nejsou zároveň osobou oprávněnou k převzetí odpadů do svého vlastnictví podle § 12 odst. 3, jsou povinni zaslat údaje o tomto zařízení nebo dopravní firmě obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému podle místa zařízení, u mobilních zařízení a dopravců podle sídla nebo bydliště provozovatele, a to do 2 měsíců od zahájení nebo ukončení provozu tohoto zařízení nebo dopravní firmy nebo u zařízení ke dni účinnosti tohoto zákona již provozovaných do 6 měsíců od nabytí účinnosti tohoto zákona. Způsob ohlašování stanoví prováděcí právní předpis. *Prováděcí předpis byl změněn ve smyslu elektronického podávání hlášení přes systém ISPOP – provozuje CENIA, která je zřízena ministerstvem životního prostředí.*

(4) Provozovatelé skládek jsou povinni zasílat každoročně do 15. února následujícího roku údaje o stavu vytvořené finanční rezervy k 31. prosinci předchozího roku obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému podle místa skládky. Tyto údaje musí být doloženy výpisem z bankovního účtu provozovatele skládky.

(5) Provozovatelé zařízení ke sběru a zpracování autovraků jsou povinni vést evidenci a zasílat údaje o počtu a stavu převzatých autovraků a o způsobech jejich zpracování a provozovatelé zařízení k oddělenému sběru, zpracování, využití a odstraňování elektroodpadu jsou povinni vést evidenci a zasílat údaje o typu, množství a způsobu zpracování, využití nebo odstranění elektroodpadu v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem každoročně do 15. února následujícího roku obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému podle místa provozovny.

(6) Obce a osoby oprávněné ke sběru nebo výkupu odpadů jsou povinny zasílat údaje o jimi užívaných shromažďovacích místech nebezpečných odpadů a sběrových

místech a skladech odpadů obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému podle shromažďovacího nebo sběrového místa nebo místa skladu odpadů, a to do 2 měsíců od zahájení nebo ukončení provozu shromažďovacího nebo sběrového místa nebo skladu odpadů nebo u shromažďovacích nebo sběrových míst nebo skladů ke dni účinnosti tohoto zákona již provozovaných do 6 měsíců od nabytí účinnosti tohoto zákona. Rozsah a náležitosti údajů stanoví prováděcí právní předpis.

(7) Obecní úřad obce s rozšířenou působností zpracovává na základě hlášení podle odstavců 2 až 6 evidenci odpadů a způsobů nakládání s nimi, zařízení k nakládání s odpady, zařízení uvedených v § 14 odst. 2, shromažďovacích míst nebezpečných odpadů, sběrových míst odpadů a skladů odpadů, převzatých autovraků a způsobů jejich zpracování, typu, množství a způsobů zpracování, využití, nebo odstranění elektroodpadu a dopravců odpadů v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem. Tyto evidence zasílá každoročně do 30. dubna následujícího roku ministerstvu, Českému statistickému úřadu a příslušnému krajskému úřadu prostřednictvím zařízení pro přenos dat nebo na technickém nosiči dat.

(8) Osoby, které provozují zařízení obsahující PCB a podléhající evidenci podle § 26 písm. c) nebo provozují zařízení, která mohou obsahovat PCB a podléhají evidenci podle § 26 písm. e), nebo vlastní nebo drží PCB definované v § 26 písm. a) nebo vlastní odpady perzistentních organických znečišťujících látek podle § 27a odst. 1, jsou povinny vést samostatně evidenci o tomto zařízení, PCB a odpadech perzistentních organických znečišťujících látek v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem a oznámit tuto skutečnost ministerstvu nejpozději do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud tak již neučinily. Změny v evidovaných skutečnostech jsou tyto podnikatelé povinni ohlásit ministerstvu neprodleně poté, co ke změně došlo. Způsob ohlašování změn v evidovaných skutečnostech stanoví prováděcí právní předpis. Tato povinnost se nevztahuje na laboratorní standardy používané ve výzkumu, vývoji, zkušebnictví či zdravotnictví. Osoby, které provozují nebo vlastní zařízení lehce kontaminovaná PCB podle § 26 písm. d), vedou o těchto zařízeních zjednodušenou evidenci v souladu s prováděcím právním předpisem bez nutnosti uvádění množství nebo koncentrace PCB obsažených v zařízení a dat a způsobů provedených nebo předpokládaných kontrol nebo výměn.

(9) Evidenci odpadů, zařízení k nakládání s odpady, shromažďovacích míst nebezpečných odpadů, sběrových míst odpadů, skladů odpadů a PCB, odpadů PCB a zařízení obsahujících PCB a podléhajících evidenci vznikajících v rámci činnosti Ministerstva obrany zajišťuje Ministerstvo obrany ve spolupráci s ministerstvem.

(10) Obecní úřad obce s rozšířenou působností a krajský úřad jsou povinny vést evidenci jimi vydaných souhlasů a dalších rozhodnutí vydaných podle tohoto zákona. Tuto evidenci obecní úřad obce s rozšířenou působností a krajský úřad zasílají ministerstvu do 30. dubna následujícího roku prostřednictvím zařízení pro přenos dat nebo na technickém nosiči dat. Rozsah a způsob ohlašování stanoví prováděcí právní předpis. Obecní úřad obce s rozšířenou působností a krajský úřad zveřejňují na portálu veřejné správy, popřípadě i jiným vhodným způsobem aktuální seznam zařízení provozovaných podle § 14 odst. 1 a podle § 14 odst. 2.

(11) Pokud není tímto zákonem nebo prováděcím právním předpisem stanoveno jinak, jsou právnické osoby, fyzické osoby oprávněné k podnikání a správní úřady, které jsou povinny vést evidenci podle odstavců 1 až 10, povinny tuto evidenci archivovat nejméně po dobu 5 let.

(12) Ministerstvo stanoví vyhláškou – *383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění*

a) způsob vedení průběžné evidence odpadů a dobu archivace této evidence pro některé druhy odpadů,

b) způsob ohlašování odpadů, zařízení k nakládání s odpady, shromažďovacích míst nebezpečných odpadů, sběrových míst odpadů, skladů odpadů, dopravců odpadů, odpadů perzistentních organických znečišťujících látek, PCB, odpadů PCB a zařízení obsahujících PCB a způsob ohlašování změn v jejich evidenci, počtu a stavu převzatých autovraků a způsobech jejich zpracování, o typu, množství elektroodpadu a způsobech jeho zpracování, využití nebo odstranění, a

c) způsob vedení evidence vydaných souhlasů a dalších rozhodnutí vydaných podle tohoto zákona.

§ 40 Evidence při přepravě nebezpečných odpadů

(1) Při přepravě nebezpečných odpadů jsou odesílatel a příjemce povinni vyplnit evidenční list (*takzvaný přepravní list nebezpečného odpadu PLNO*) v rozsahu

stanoveném prováděcím právním předpisem. Evidence přepravovaných nebezpečných odpadů se nevede při vnitropodnikové dopravě zabezpečované vlastními dopravními prostředky, pokud nepřesahuje areál provozovny.

Další povinnosti – přiložit jej k zásilce, zaslat ORP, archivovat

Část sedmá

PLÁNY ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

§ 41 Společná ustanovení

(1) Plán odpadového hospodářství v rozsahu stanoveném tímto zákonem zpracovává ministerstvo, kraje v samostatné působnosti a původci odpadů.

(2) Plán odpadového hospodářství se zpracovává za účelem vytváření podmínek pro předcházení vzniku odpadů a nakládání s nimi podle tohoto zákona.

(3) Na zpracování, projednávání a schvalování návrhů plánů odpadového hospodářství se nevztahuje správní řád.

(4) Do plánů odpadového hospodářství České republiky a krajů lze veřejně nahlížet, pořizovat si z nich výpisy, opisy nebo kopie.

§ 44 Plán odpadového hospodářství původce odpadů

(1) Plán odpadového hospodářství původce odpadů zpracovávají původci odpadů, kteří produkuje ročně více než 10 t nebezpečného odpadu nebo více než 1000 t ostatního odpadu.

(2) Plán odpadového hospodářství původce odpadů musí být v souladu se závaznou částí plánu odpadového hospodářství kraje a jejími změnami.

(3) Plán odpadového hospodářství původce odpadů se zpracovává na dobu nejméně 5 let a musí být změněn při každé zásadní změně podmínek, na jejichž základě byl zpracován, a to nejpozději do 3 měsíců od změny podmínek.

(4) Původce odpadů, který ke dni vyhlášení závazné části plánu odpadového hospodářství kraje nebo její změny produkuje množství odpadů nad limit stanovený v odstavci 1, je povinen zpracovat návrh plánu odpadového hospodářství do 1 roku od vyhlášení závazné části řešení plánu odpadového hospodářství kraje nebo její změny. Ostatní původci jsou povinni zpracovat návrh plánu odpadového hospodářství do 1 roku od dosažení produkce odpadů nad limit stanovený v odstavci 1.

(5) Původce odpadů je povinen kopii návrhu svého plánu odpadového hospodářství nebo jeho změny zaslat krajskému úřadu, příslušnému podle sídla provozovny původce odpadů, a to nejpozději do 3 měsíců od jeho zpracování. V případě, že návrh plánu odpadového hospodářství původce odpadů neobsahuje náležitosti stanovené tímto zákonem a prováděcím právním předpisem nebo není v souladu se závaznou částí plánu odpadového hospodářství kraje a její změnou, příslušný krajský úřad do 3 měsíců ode dne obdržení návrhu plánu odpadového hospodářství původce odpadů sdělí původci odpadů své připomínky.

(6) Původce odpadů je povinen do 3 měsíců ode dne doručení připomínek příslušného krajského úřadu zaslat tomuto krajskému úřadu upravený plán odpadového hospodářství se zpracovanými připomínkami.

A tím se to protáhne nejméně na ¾ roku, možná, že mezitím se dostanete z limitu – jde prakticky o částečně mrtvé ustanovení zákona.

(7) Plán odpadového hospodářství původce odpadů je závazným podkladem pro jeho činnosti.

(9) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem obsah plánu odpadového hospodářství původce odpadů- *vyhláška 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady.*

Kolektivní systémy odběru elektroodpadu

Zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech je stanovena výrobcům a dovozcům elektrozařízení povinnost zajištění zpětného odběru a odděleného sběru použitých elektrických a elektronických zařízení.

Zpětný odběr výrobků

Podrobnosti zpětného odběru stanoví vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění.

Pro zpětný odběr elektrozařízení byla vydána Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s **elektrozařízeními a elektroodpady** a o bližších podmínkách financování nakládání s nimi, v platném znění (dále jen vyhláška o nakládání s elektrozařízeními a s elektroodpady)- Jsou to následující odpady:

- velké domácí spotřebiče
- malé domácí spotřebiče

- zařízení informačních technologií a telekomunikačních zařízení
- spotřebitelská zařízení
- elektrické a elektronické zařízení
- hračky, vybavení pro volný čas a sporty
- lékařské přístroje
- přístroje pro monitorování a kontrolu
- výdejní automaty

Vybrané firmy provozující kolektivní systém odběru elektroodpadu:

ELEKTROWIN, a.s. provozuje kolektivní systém pro zpětný odběr, oddělený sběr, zpracování, využití a odstranění elektrozařízení a elektroodpadu (velké domácí spotřebiče, malé domácí spotřebiče, elektrických nástrojů a náradí). Společnost je nezisková, jejími akcionáři jsou přední výrobci velkých a malých domácích spotřebičů. V České republice je **přes 8 000 sběrných míst**, na kterých lze odevzdat **elektrospotřebiče k ekologické recyklaci**. Spolupracují s více než 900 sběrnými dvory, elektrická zařízení také můžete odevzdat v prodejnách domácích spotřebičů, ve školách nebo i v rámci mobilních svozů odpadů. ELEKTROWIN poskytuje Wintejnery – speciální kontejnery na zpětně odebrané elektrozařízení/ elektroodpad, které usnadňují manipulaci a zajišťují ochranu elektrospotřebičů na sběrných dvorech.

ASEKOL je neziskově hospodařící společnost, která v zastoupení výrobců a dovozců elektrozařízení organizuje celostátní systém zpětného odběru elektrozařízení, tj. sběr, dopravu a recyklaci elektrozařízení včetně financování celého systému. ASEKOL je tzv. kolektivní systém zpětného odběru elektrozařízení, jehož služby mohou na základě smlouvy využít výrobci nebo dovozci elektrozařízení. ASEKOL při zajišťování chodu systému zpětného odběru úzce spolupracuje s městy a obcemi, posledními prodejci a servis, svozovými společnostmi a zpracovateli elektrozařízení.

EKOLAMP je nezisková organizace a je jedničkou v péči o to, co již nesvítí. Jeho partnerem jsou obce, občané, firmy i veřejné instituce. Umožňuje zákonné plnění recyklace osvětlovací techniky.

REMA Systému - ochrana životního prostředí zabezpečením efektivní recyklace odpadů elektrických a elektronických zařízení (OEEZ). Za tímto účelem REMA Systém zajišťuje

organizaci sběru, třídění, nakládání a recyklaci v celé České republice. REMA Systém se v rámci své činnosti zaměřuje na komplexní řešení pro všechny skupiny **elektrozařízení**. Financování činností REMA Systému je zajištěno na základě finančního příplatku, který se od 1. září 2005 připočítává k ceně výrobku. Je pro všechny klienty v rámci REMA Systému závazný a pro daný výrobek vždy stejný tak, aby neskýtal konkurenční výhodu.

RETELA, s.r.o. je provozovatelem kolektivního systému, který v mezích Evropské směrnice pro nakládání s elektrickými a elektronickými zařízeními a příslušné platné legislativy České republiky umožňuje efektivní plnění povinností výrobců a dovozců elektrických a elektronických zařízení.

Diskuze

Pozor na projektové dokumentace, na nakládání se stavebními odpady, nakládání se zeminami.

Pozor na kontrolní orgány, zejména chybí papíry, souhlas k nakládání s NO, ILNO, PLNO, OH, atd.

Zákon o odpadech a jeho prováděcí předpisy je velice složitou záležitostí, která se zabývá ještě daleko více oblastmi, než byly probrány. Jde zejména o nakládání a likvidaci biologicko-rozložitelných odpadů, ukládání odpadů na povrchu terénu a dále pod zemí. Tato témata by si zasloužila vlastní přednášku, ale pro vaše potřeby snad bylo mé vysvětlení dostačující.

Navíc zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a její nápravě a změně některých zákonů, v platném znění.

Hodnocení rizik ekologické újmy

Hodnocení rizik ekologické újmy stanovil jako legislativní povinnost nový výše citovaný zákon a dle jeho platného znění je nutné toto hodnocení zpracovat **v termínu do 31. 12. 2012.**

Tato povinnost je stanovena vybraným provozovatelům (odhad je 40–80 000 subjektů).

Od 1. 1. 2013 musí mít tyto subjekty zpracované minimálně(!) **základní hodnocení rizika ekologické újmy**. V případě překročení hranice rizika dle bodového hodnocení, které je uvedeno v příloze zákona o ekologické újme je nutno doplnit **podrobné hodnocení rizika ekologické újmy**, dále preventivní a nápravná opatření a zabezpečit finanční zajištění k náhradě nákladů na možný vznik ekologické újmy.

Hodnocení rizik ekologické újmy se provádí **zvláště pro každou činnost a každé místo provozní činnosti**. Dotčenými subjekty jsou provozovatelé činností vyjmenovaných v příloze č. 1 zákona. Jedná se například o

- provozování zařízení podléhající vydání integrovaného povolení,
- provozování zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů,
- vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních podléhající povolení,
- odběr povrchových vod podléhající povolení,
- odběr podzemních vod podléhající povolení,
- vzdouvání nebo akumulace povrchových vod podléhající povolení,
- zacházení se závadnými látkami,
- nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky, přípravky na ochranu rostlin nebo biocidními přípravky,
- přeprava nebezpečných chemických látek a nebezpečných chemických přípravků,
- provozování stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší podléhající povolení.

Je možné, že některá z kritérií pro povinnost zpracovat hodnocení ekologické újmy splňují i podnikatelé a podniky, kteří o tom nemají nejmenší tušení. Veškeré kontroly, zda podnikatel má nebo nemá zpracované výše uvedené hodnocení rizik ekologické újmy náleží do kompetence České inspekce životního prostředí (včetně ukládání pokut v řádech milionů korun).

Své dotazy můžete směřovat na Českou inspekci životního prostředí, dle vaší spádovosti.

Hodnocení rizik ekologické újmy si můžete zpracovat i sami, pokud máte např. odpadového hospodáře, nebo jinou kompetentní osobu. Odkaz na stránky, kde si vše najdete je webových stránkách <http://ekologicka-ujma.techem-pro.com/forms/formular.html>

Zákon o chemických látkách a jeho prováděcí předpisy.

Předmětem úpravy chemického zákona je zapracovat příslušné předpisy Evropské unie do české legislativy. Zároveň zákon upravuje práva a povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob (dále jen „osoba“) *povšimněte si, prosím, že zde nejsou upraveny fyzické osoby – obyčejní občané* - při:

1. výrobě, klasifikaci, zkoušení nebezpečných vlastností, balení, označování, uvádění na trh, používání, vývozu a dovozu chemických látek (někde jen „látka“) nebo látek obsažených ve směsích nebo předmětech,
2. klasifikaci, zkoušení nebezpečných vlastností, balení, označování a uvádění na trh chemických směsí (dále jen „směs“) na území České republiky,
2. Správné laboratorní praxi, - vyhláška č. 163/2012 Sb., o zásadách správné laboratorní praxe
3. Působnost správních orgánů při zajišťování ochrany před škodlivými účinky látek a směsí.

Chemický zákon se vztahuje:

1. Na látky, látky obsažené ve směsi nebo předmětu a směsi.
2. Na přípravky na ochranu rostlin, pomocné prostředky na ochranu rostlin a biocidní přípravky se z povinností stanovených v tomto zákoně vztahují **pouze povinnosti klasifikace, balení a označování.**

Obecná ustanovení:

(1) Dodavatel, který uvádí na trh nebezpečnou směs, je povinen při klasifikaci, balení a označování směsi postupovat podle tohoto zákona nebo podle příslušných ustanovení přímo použitelného předpisu Evropské unie o klasifikaci, označování a balení látek a směsí.

(2) Pro základní pojmy platí definice uvedené v čl. 2 nařízení (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006, v platném znění – *je vám jasné, že tato ustanovení jsou do NAŠEHO zákona implantována naprosto uměle. Kde najdete tato ustanovení přeložena do češtiny?*

(3) Chemický zákon se nevztahuje na

- a) humánní a veterinární léčivé prostředky,
- b) kosmetické prostředky,
- c) potraviny,
- d) krmiva,
- e) radioaktivní látky,
- f) odpady,
- g) zdravotnické prostředky, které jsou invazivní nebo které jsou používány v přímém fyzickém kontaktu s lidským tělem, pokud ustanovení o klasifikaci a označování nebezpečných látek a směsí v jiném právním předpisu stanoví úroveň informací a ochrany stejnou jako tento zákon nebo vyšší,
- h) přepravu nebezpečných látek a nebezpečných směsí včetně jejich přepravy v celním režimu tranzit.

(4) Povinnosti balení a označování se nevztahují na

- a) výbušniny uváděné na trh pro získání výbušného nebo pyrotechnického účinku,
- b) slitiny, směsi obsahující polymery a směsi obsahující elastomery, pokud ve formě, v níž se uvádějí na trh, nepředstavují žádné fyzikálně-chemické riziko pro zdraví nebo životní prostředí.

Klasifikace látky a směsi (§4)

(1) Klasifikace látky nebo směsi je postup zjišťování nebezpečných fyzikálně-chemických vlastností, nebezpečných vlastností ovlivňujících zdraví a nebezpečných vlastností ovlivňujících životní prostředí (dále jen „nebezpečná vlastnost“) látky nebo směsi,

hodnocení zjištěných nebezpečných vlastností a následné zařazení látky nebo směsi do jednotlivých skupin nebezpečnosti látky nebo směsi (dále jen „skupina nebezpečnosti“).

(2) Při klasifikaci látky nebo směsi se nepřihlíží k látkám, příměsím nebo nečistotám, které mají nebezpečné vlastnosti a jejichž koncentrace jsou nižší, než jsou minimální koncentrace uvedené v příloze č. 1 k chemickému zákonu, pokud nejsou v Seznamu harmonizovaných klasifikací a označení uvedeném v přímo použitelném předpisu Evropské unie (dále jen „seznam“) u jednotlivých nebezpečných látek stanoveny koncentrace nižší.

(3) Dovozce nebo následný uživatel, který uvádí na trh směs, zohlední při její klasifikaci všechny v ní obsažené nebezpečné látky, s výjimkou látek podle odstavce 2.

(4) Dovozce nebo následný uživatel, který uvádí na trh směs, je povinen uchovávat údaje použité pro klasifikaci směsi po dobu, po kterou je uváděna na trh, a po dobu dalších 10 let od posledního uvedení na trh a poskytnout je na vyžádání příslušným správním orgánům pro potřeby výkonu státní správy.

§ 5 Vlastnosti látek a směsí a **skupiny nebezpečnosti**

(1) **Výrobce, dovozce nebo následný uživatel**, který uvádí na trh látku nebo směs, ji v závislosti na intenzitě jejích nebezpečných vlastností při klasifikaci zařazuje do jedné nebo více skupin nebezpečnosti, kterými jsou

a) výbušné látky nebo směsi; výbušnou je pevná, kapalná, pastovitá nebo gelovitá látka nebo směs, která může exotermně reagovat i bez přístupu vzdušného kyslíku, přičemž rychle uvolňuje plyny, a která za definovaných zkušebních podmínek detonuje, rychle shoří nebo po zahřátí vybuchuje, pokud je v částečně uzavřeném prostoru,

b) oxidující látky nebo směsi; oxidující je látka nebo směs, která vyvolává vysoce exotermní reakci ve styku s jinými látkami, zejména hořlavými,

c) extrémně hořlavé látky nebo směsi; extrémně hořlavou je kapalná látka nebo směs, která má extrémně nízký bod vzplanutí a nízký bod varu, a nebo plynná látka nebo směs, která je hořlavá ve styku se vzduchem při pokojové teplotě a tlaku,

d) vysoce hořlavé látky nebo směsi; vysoce hořlavou je

1. látka nebo směs, která se může samovolně zahřívat a nakonec se vznítí ve styku se vzduchem při pokojové teplotě bez jakéhokoliv dodání energie,
2. pevná látka nebo směs, která se může snadno zapálit po krátkém styku se zdrojem zapálení a která pokračuje v hoření nebo shoří po jeho odstranění,
3. kapalná látka nebo směs, která má velmi nízký bod vzplanutí,
4. látka nebo směs, která ve styku s vodou nebo vlhkým vzduchem uvolňuje vysoce hořlavé plyny v nebezpečných množstvích,

e) hořlavé látky nebo směsi; hořlavou je kapalná látka nebo směs, která má nízký bod vzplanutí,

f) vysoce toxické látky nebo směsi; vysoce toxickou je látka nebo směs, která při vdechnutí, požití nebo při průniku kůží ve velmi malých množstvích způsobuje smrt nebo akutní nebo chronické poškození zdraví,

g) toxické látky nebo směsi; toxickou je látka nebo směs, která při vdechnutí, požití nebo při průniku kůží v malých množstvích způsobuje smrt nebo akutní nebo chronické poškození zdraví,

h) zdraví škodlivé látky nebo směsi; zdraví škodlivou je látka nebo směs, která při vdechnutí, požití nebo při průniku kůží může způsobit smrt nebo akutní nebo chronické poškození zdraví,

i) žíravé látky nebo směsi; žíravou je látka nebo směs, která může zničit živé tkáně při styku s nimi,

j) **dráždivé látky nebo směsi**; dráždivou je látka nebo směs, která může při okamžitém, dlouhodobém nebo opakovaném styku s kůží nebo sliznicí vyvolat zánět a nemá žíravé účinky,

k) **senzibilizující látky nebo směsi**; senzibilizující je látka nebo směs, která může při vdechování, požití nebo při styku s kůží vyvolat přecitlivělost, takže při další expozici dané látce nebo směsi vzniknou charakteristické nepříznivé účinky,

l) karcinogenní látky nebo směsi

1. kategorie 1; karcinogenní kategorie 1 je látka nebo směs, u níž existuje průkazná souvislost mezi expozicí člověka látce nebo směsi a vznikem rakoviny,

2. kategorie 2; karcinogenní kategorie 2 je látka nebo směs, pro kterou existují dostatečné důkazy pro vznik rakoviny na základě dlouhodobých studií na zvířatech,

3. kategorie 3; karcinogenní kategorie 3 je látka nebo směs, pro kterou existují některé důkazy pro vznik rakoviny na základě studií na zvířatech, avšak tyto důkazy nejsou postačující pro zařazení látky nebo směsi do kategorie 2,

m) mutagenní látky nebo směsi

1. kategorie 1; mutagenní kategorie 1 je látka nebo směs, pro niž existují dostatečné důkazy pro souvislost mezi expozicí člověka látce nebo směsi a poškozením dědičných vlastností,

2. kategorie 2; mutagenní kategorie 2 je látka nebo směs, pro niž existují dostatečné důkazy pro poškození dědičných vlastností na základě dlouhodobých studií na zvířatech,

3. kategorie 3; mutagenní kategorie 3 je látka nebo směs, pro niž existují některé důkazy pro poškození dědičných vlastností na základě studií na zvířatech, avšak tyto důkazy nejsou postačující pro zařazení látky nebo směsi do kategorie 2,

n) látky nebo směsi toxické pro reprodukci

1. kategorie 1; toxická pro reprodukci kategorie 1 je látka nebo směs, pro niž existují dostatečné důkazy pro souvislost mezi expozicí člověka látce nebo směsi a poškozením fertility nebo vznikem vývojové toxicity,

2. kategorie 2; toxická pro reprodukci kategorie 2 je látka nebo směs, pro niž existují dostatečné důkazy pro poškození fertility nebo vznik vývojové toxicity na základě dlouhodobých studií na zvířatech,

3. kategorie 3; toxická pro reprodukci kategorie 3 je látka nebo směs, pro niž existují některé důkazy pro poškození fertility nebo vznik vývojové toxicity na základě studií na zvířatech, avšak tyto důkazy nejsou postačující pro zařazení látky nebo směsi do kategorie 2,

o) látky nebo směsi nebezpečné pro životní prostředí; nebezpečnou pro životní prostředí je látka nebo směs, která při vstupu do životního prostředí představuje nebo může představovat okamžité nebo pozdější nebezpečí pro jednu nebo více složek životního prostředí.

(2) Látka nebo směs, která má jednu nebo více nebezpečných vlastností, pro které je za podmínek stanovených tímto zákonem zařazena do jedné nebo více skupin nebezpečnosti, je nebezpečnou látkou nebo nebezpečnou směsí.

§ 6 Hodnocení nebezpečných vlastností látek a směsí

(1) Výrobce nebo dovozce hodnotí nebezpečné vlastnosti látky a zařadí látku do jedné nebo více skupin nebezpečnosti

a) podle seznamu; pokud však látka spadá do jedné nebo více skupin nebezpečnosti, které nejsou pro tuto látku v seznamu uvedeny, klasifikace látky se provádí pro tyto skupiny nebezpečnosti podle obecných postupů pro hodnocení nebezpečných vlastností látek, nebo

b) není-li uvedena v seznamu, potom podle obecných postupů pro hodnocení nebezpečných vlastností látek, na základě údajů o jejích nebezpečných vlastnostech získaných zkoušením podle přímo použitelného předpisu Evropské unie nebo jinými metodami.

(2) Dovozce nebo následný uživatel, který uvádí na trh směs, hodnotí její nebezpečné vlastnosti a zařadí směs do jedné nebo více skupin nebezpečnosti postupem podle § 7 až 9.

(3) Prováděcí právní předpis stanoví (*vyhláška MPO č. 402/2011 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností chemických látek a chemických směsí a balení a označování nebezpečných chemických směsí*).

a) **obecné postupy pro hodnocení nebezpečných vlastností látky a směsi a označování směsi,**

b) konvenční výpočtové metody hodnocení nebezpečných vlastností směsi na základě vlastností nebezpečných pro zdraví a nebezpečných pro životní prostředí.

§ 7 Hodnocení zjištěných nebezpečných fyzikálně-chemických vlastností směsi

(1) Dovozce nebo následný uživatel, který uvádí na trh směs, provádí hodnocení jejích nebezpečných fyzikálně-chemických vlastností za účelem zařazení směsi do jedné nebo více skupin nebezpečnosti podle § 5 odst. 1 písm. a) až e) postupy stanovenými prováděcím právním předpisem na základě stanovení těchto vlastností metodami uvedenými v přímo použitelném předpisu Evropské unie

(2) Hodnocení nebezpečných fyzikálně-chemických vlastností směsi podle odstavce 1 se neprovádí, pokud

a) žádná z látek v ní obsažených nemá nebezpečné fyzikálně-chemické vlastnosti, pro které by měla být zařazena do jedné nebo více skupin nebezpečnosti podle § 5 odst. 1,

b) dojde ke změně složení směsi, které neovlivní její nebezpečné fyzikálně-chemické vlastnosti, nebo

c) směs uvedená na trh v aerosolovém rozprašovači splňuje požadavky jiných právních předpisů.

§ 8 Hodnocení zjištěných vlastností směsi nebezpečných pro zdraví

(1) Dovozce nebo následný uživatel, který uvádí na trh směs, provádí hodnocení jejích vlastností nebezpečných pro zdraví za účelem zařazení směsi do jedné nebo více skupin nebezpečnosti podle § 5 odst. 1 písm. f) až n)

a) konvenční výpočtovou metodou stanovenou prováděcím právním předpisem, nebo
b) obecnými postupy stanovenými prováděcím právním předpisem na základě stanovení vlastností nebezpečných pro zdraví metodami uvedenými v přímo použitelném předpisu Evropské unie.

(2) Postup podle odstavce 1 písm. b) se použije pouze v případě, že vlastnosti směsi nebezpečné pro zdraví nelze stanovit metodou uvedenou v odstavci 1 písm. a) nebo na základě již existujících výsledků zkoušek nebezpečnosti pro zdraví.

(3) Pokud byly vlastnosti směsi nebezpečné pro zdraví hodnoceny podle odstavce 1 písm. a) i b), použijí se pro zařazení směsi do jedné nebo více skupin nebezpečnosti podle § 5 odst. 1 výsledky získané podle odstavce 1 písm. b), s výjimkou stanovení vlastnosti karcinogenní, mutagenní nebo toxické pro reprodukci podle § 5 odst. 1 písm. l) až n), pro jejichž stanovení se musí vždy postupovat podle odstavce 1 písm. a).

(4) Pokud se nepříznivé účinky směsi na zdraví člověka zjištěné na základě epidemiologických studií, vědecky ověřených případových studií nebo na základě statistických dat liší od účinků získaných hodnocením vlastností směsi nebezpečných pro zdraví podle odstavce 1 nebo 3, klasifikuje se směs podle zjištěných účinků na zdraví člověka.

(5) Pokud by hodnocení vlastností směsi nebezpečných pro zdraví konvenční výpočtovou metodou mohlo vést k podhodnocení nebo nadhodnocení vlastností směsi nebezpečných pro zdraví při jejím zařazování do jedné nebo více skupin nebezpečnosti podle § 5 odst. 1

v důsledku zesílení nebo zeslabení jejich nebezpečných vlastností vlivem vzájemného působení složek směsi, musí být k tomuto vlivu při klasifikaci přihlédnuto.

§ 9 Hodnocení zjištěných vlastností směsi nebezpečných pro životní prostředí

(1) Dovozce nebo následný uživatel, který uvádí na trh směs, provádí hodnocení jejích vlastností nebezpečných pro životní prostředí za účelem zařazení směsi do skupiny nebezpečnosti podle § 5 odst. 1 písm. o)

a) konvenční výpočtovou metodou stanovenou prováděcím právním předpisem, nebo
b) obecnými postupy stanovenými prováděcím právním předpisem, na základě stanovení vlastností nebezpečných pro životní prostředí metodami uvedenými v přímo použitelném předpisu Evropské unie.

(2) Postup podle odstavce 1 písm. b) se použije pouze v případě, že vlastnosti směsi nebezpečné pro životní prostředí nelze stanovit metodou uvedenou v odstavci 1 písm. a) nebo na základě již existujících výsledků zkoušek nebezpečnosti pro životní prostředí.

(3) Pokud byly vlastnosti směsi nebezpečné pro životní prostředí hodnoceny podle odstavce 1 písm. a) i b), použijí se pro zařazení směsi do skupiny nebezpečnosti podle § 5 odst. 1 písm. o) výsledky získané podle odstavce 1 písm. b).

§ 10 Nové hodnocení nebezpečných vlastností směsi

(1) Dovozce nebo následný uživatel, který uvádí na trh směs, je povinen provést nové hodnocení jejích vlastností nebezpečných pro zdraví nebo životní prostředí, pokud

a) změna výchozí koncentrace jedné nebo více nebezpečných látek obsažených ve směsi zařazených do jedné nebo více skupin nebezpečnosti podle § 5 odst. 1 je větší, než je uvedeno v příloze č. 2 k tomuto zákonu,

b) dojde k náhradě jedné nebo více látek obsažených ve směsi, nebo

c) dojde k přidání jedné nebo více látek obsažených ve směsi.

(2) Dovozce nebo následný uživatel, který uvádí na trh směs, není povinen provést nové hodnocení jejích nebezpečných vlastností, pokud změny v jejím složení neovlivní její zařazení do jedné nebo více skupin nebezpečnosti.

(3) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na dovozce nebo následného uživatele, který uvádí na trh přípravky na ochranu rostlin a pomocné prostředky na ochranu rostlin 5), jejichž nebezpečné vlastnosti jsou hodnoceny podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. b) nebo § 9 odst. 1 písm. b).

Balení směsi

(1) Dodavatel, který uvádí na trh nebezpečnou směs zařazenou do jedné nebo více skupin nebezpečnosti podle § 5 odst. 1 nebo směs, která může představovat specifické nebezpečí pro zdraví nebo životní prostředí stanovenou prováděcím právním předpisem, zajistí, aby tato směs byla opatřena obalem a uzávěrem, které jsou

a) navrženy a konstruovány tak, aby obsah nemohl uniknout; tento požadavek neplatí tam, kde jsou předepsána zvláštní bezpečnostní opatření,

b) zhotoveny z materiálů, které nejsou narušovány obsahem a nevytvářejí s ním nebezpečné sloučeniny,

c) vyrobeny tak, aby bylo zajištěno, že odolají tlaku a deformacím vznikajícím při běžném zacházení a že nedojde k jejich uvolnění,

d) navrženy a konstruovány tak, aby mohly být opakovaně používány bez úniku obsahu, jsou-li určeny k opakovanému použití.

(2) Obal směsi podle odstavce 1 určené k prodeji spotřebiteli musí vedle požadavků uvedených v odstavci 1 vyhovovat těmto požadavkům

a) obal obsahující směs, která je označena jako vysoce toxická, toxická nebo žíravá, musí mít uzávěr odolný proti otevření dětmi a hmatatelnou výstrahu pro nevidomé,

b) obal obsahující směs, která je označena jako zdraví škodlivá, extrémně hořlavá nebo vysoce hořlavá, musí být opatřen hmatatelnou výstrahou pro nevidomé; tento požadavek se nevztahuje na směs v aerosolovém rozprašovači klasifikovanou a označenou pouze jako extrémně hořlavá nebo vysoce hořlavá,

c) obal obsahující směs musí být navržen a konstruován tak, aby jeho provedení nebo označení nebylo shodné s provedením nebo označením používaným pro potraviny, pitnou vodu, krmiva, léčiva nebo kosmetické prostředky, kterým by mohl být uveden spotřebitel v omyl nebo kterým by mohlo dojít k jeho záměně za hračky.

(3) Pro obal nebezpečné směsi určené k prodeji spotřebiteli, který je opatřen hmatatelnou výstrahou pro nevidomé nebo uzávěrem odolným proti otevření dětmi, stanoví prováděcí právní předpis náležitosti, zajišťující zvýšenou ochranu těchto skupin spotřebitelů.

(4) Dodavatel, který uvádí na trh směs podle odstavce 2, je povinen uchovávat doklady o splnění požadavků na obal stanovených v odstavci 2 písm. a) a b) a v prováděcím právním předpisu podle odstavce 3 po dobu, po kterou je směs uváděna na trh a po dobu dalších 10 let od jejího posledního uvedení na trh a poskytnout je na vyžádání příslušným správním orgánům pro potřeby výkonu státní správy.

(5) Obal nebezpečné směsi zařazené do jedné nebo více skupin nebezpečnosti podle § 5 odst. 1 provedený v souladu s podmínkami pro přepravu nebezpečných věcí v mezinárodní přepravě 13) , 14) a s požadavky na přepravu nebezpečných věcí v železniční 13), silniční 14), vodní vnitrozemské 15), letecké 16) a námořní dopravě 17) vyhovuje požadavkům odstavce 1.

Označování směsi

(1) Dodavatel, který uvádí na trh nebezpečnou směs, zajistí, aby její označení na obalu splňovalo požadavky stanovené prováděcím právním předpisem, a aby na obalu nebezpečné směsi byly jasně, čitelně a nesmazatelně v českém jazyce uvedeny tyto údaje:

a) obchodní název směsi,

- b) obchodní firma nebo název, sídlo a telefonní číslo, je-li dodavatelem právnická osoba, nebo obchodní firma nebo jméno, popřípadě jména, příjmení, bydliště, popřípadě místo podnikání, je-li odlišné od bydliště, a telefonní číslo dodavatele, je-li dodavatelem podnikající fyzická osoba,
- c) chemický název nebezpečné látky nebo látek přítomných ve směsi ve tvaru jednoho z názvů uvedených v seznamu a v souladu s prováděcím právním předpisem; pokud látka není v seznamu uvedena, musí být chemický název látky nebo látek uveden v souladu s mezinárodně uznávaným názvoslovím,
- d) výstražné symboly stanovené prováděcím právním předpisem,
- e) standardní věty označující specifickou rizikovost směsi stanovené prováděcím právním předpisem (R-věty),
- f) standardní pokyny pro bezpečné zacházení se směsí stanovené prováděcím právním předpisem (S-věty),
- g) hmotnost nebo objem, jde-li o směs určenou k prodeji spotřebiteli 12),
- h) náležitosti označování stanovené pro nebezpečnou směs a směs, která může představovat specifické nebezpečí pro zdraví nebo životní prostředí, stanovené prováděcím právním předpisem.

(2) Dodavatel, který uvádí na trh směs, která může představovat specifické nebezpečí pro zdraví nebo životní prostředí, stanovenou prováděcím právním předpisem, zajistí, aby její označení na obalu splňovalo požadavky podle odstavce 1 písm. a) a b) a prováděcího právního předpisu.

(3) Označení přípravků na ochranu rostlin a pomocných prostředků na ochranu rostlin podle tohoto zákona musí být doprovázeno upozorněním „Dodržujte pokyny pro používání, abyste se vyvarovali rizik pro člověka a životní prostředí“.

(4) Dodavatel uvedený v odstavcích 1 a 2 nesmí na označení obalu směsi uváděné na trh uvádět nápisy zdůrazňující neškodnost, ekologickou šetrnost nebo jakékoli jiné informace uvádějící, že směs není nebezpečná, nebo informace, které mohou vést k podcenění nebezpečnosti směsi.

(5) Dodavatel uvedený v odstavcích 1 a 2 je povinen uchovávat údaje použité pro označení směsi po dobu, po kterou je tato směs uváděna na trh, a po dobu dalších 10 let od posledního uvedení na trh a poskytnout je na vyžádání příslušným správním orgánům pro potřeby výkonu státní správy.

(6) Prováděcí právní předpis stanoví

a) směsi, které mohou představovat specifické nebezpečí pro zdraví nebo životní prostředí,

b) náležitosti označování nebezpečné směsi a směsi, která může představovat specifické nebezpečí pro zdraví nebo životní prostředí,

c) výstražné symboly a písmenné označení nebezpečných fyzikálně-chemických vlastností směsi a vlastností směsi nebezpečné pro zdraví nebo životní prostředí,

d) standardní věty označující specifickou rizikovost směsi (R-věty),

e) standardní pokyny pro bezpečné zacházení se směsí (S-věty).

§ 13

(1) V případě, že údaje požadované podle § 12 odst. 1 uvede dodavatel na štítku místo na obalu, musí být štítek pevně připevněn k jedné nebo několika stranám obalu tak, aby bylo možno údaje číst v poloze, ve které je obal obvykle uložen. Plocha obalu nebo štítku pro označení podle tohoto zákona je určena pouze pro poskytování informací požadovaných tímto zákonem, popřípadě doplňkových zdravotních a bezpečnostních informací.

(2) Informace uvedené na obalu nebo štítku podle § 12 odst. 1 až 4 musí zřetelně vystupovat z jejich pozadí a musí mít takovou velikost a uspořádání, aby byly snadno čitelné. Barva a provedení označení musí být takové, aby výstražný symbol a jeho pozadí zřetelně vynikaly.

(3) Při označování nebezpečné směsi v obalu, jehož obsah nepřesahuje 125 ml, se v označení směsi nevedou

- a) R-věty a S-věty, je-li tato směs zařazena do jedné nebo více skupin nebezpečnosti podle § 5 odst. 1 písm. b), d) nebo j) s výjimkou směsí s přiřazenou větou R41,
- b) R-věty a S-věty, je-li tato směs zařazena do skupiny nebezpečnosti podle § 5 odst. 1 písm. o) s přiřazeným výstražným symbolem „N“,
- c) S-věty, je-li tato směs zařazena do skupiny nebezpečnosti podle § 5 odst. 1 písm. e) nebo o) bez přiřazeného výstražného symbolu „N“.

(4) Dodavatel, který uvádí na trh nebezpečnou směs zařazenou do jedné nebo více skupin nebezpečnosti podle § 5 odst. 1 písm. f), g) nebo i) určenou k nabízení nebo k prodeji spotřebiteli, opatří tuto směs návodem k použití, který může být uveden místo na obalu nebo štítku v příbalovém letáku. Skutečnost, že jsou některé údaje uvedeny v příbalovém letáku, musí být uvedena na obalu nebo štítku.

Na základě žádosti dovozce nebo následného uživatele, který uvádí na trh nebezpečnou směs, povolí Ministerstvo životního prostředí v označení této směsi místo názvů nebezpečných látek přítomných ve směsi používání názvů, které identifikují nejdůležitější funkční chemické skupiny, nebo názvů alternativních, pokud dovozce nebo následný uživatel uvede, že zveřejnění názvu látky na štítku nebo v bezpečnostním listu ohrožuje jeho obchodní tajemství nebo jeho práva duševního vlastnictví. Žádost je možné podat jen pro látky zařazené do skupin nebezpečnosti stanovených prováděcím právním předpisem.

Tento postup nelze použít, pokud je pro danou látku stanoven hygienický limit podle jiného právního předpisu. *Zákon o zdraví lidu a jeho prováděcí předpisy.*

Pokud je nebezpečná látka přítomná ve směsi, pro kterou je možno podat žádost podle odstavce 1 součástí několika směsí, postačuje jediná žádost o použití názvu, který identifikuje nejdůležitější funkční chemické skupiny, nebo alternativního názvu podle odstavce 1, pokud tyto směsi obsahují stejné látky přítomné ve stejném koncentračním rozmezí a se stejnou klasifikací, označením a očekávaným použitím. Pro tuto nebezpečnou látku přítomnou ve směsi se poté ve všech dotčených směsích použije

stejný název, který identifikuje nejdůležitější funkční chemické skupiny, nebo stejný alternativní název.

Prováděcí právní předpis stanoví skupiny nebezpečnosti látek přítomných ve směsi, pro které je možno podat žádost podle odstavce 1, a funkční chemické skupiny a chemické prvky, které je možno použít při tvorbě názvu podle odstavce 1.

Dovozce nebo následný uživatel, kterému bylo vydáno rozhodnutí podle odstavce 1, je povinen poskytnout kopii tohoto rozhodnutí orgánům všech členských států Evropské unie, ve kterých má v úmyslu takto označenou směs uvádět na trh.

Kopii písemného vyhotovení rozhodnutí o souhlasu s používáním názvu podle odstavce 1 zašle Ministerstvo životního prostředí Ministerstvu zdravotnictví.

Ministerstvo životního prostředí na základě žádosti dovozce nebo následného uživatele, kteří uvádějí na trh nebezpečnou směs, povolí výjimku z požadavků na označování směsi. Obal nebezpečné směsi se na základě výjimky z označení

a) označí jiným vhodným způsobem, pokud je příliš malý nebo jinak nevhodný

1. pro označování podle § 12 odst. 1 nebo 2, nebo

2. pro označování podle § 12 odst. 1 nebo 2, nejde o případy uvedené v písmeni b) a není důvod se obávat nebezpečí pro fyzické osoby, které s touto nebezpečnou směsí zacházejí, nebo pro jiné fyzické osoby,

b) neoznačí nebo označí odlišně od požadavků uvedených v § 12 odst. 1 nebo 2 a v § 13 odst. 1, 2 a 4, pokud jde o směs zařazenou do jedné nebo více skupin nebezpečnosti podle

1. § 5 odst. 1 písm. b) až f) a j) a v obalu je obsaženo tak malé množství této směsi, že nepředstavuje nebezpečí pro fyzické osoby, které s ní zacházejí, nebo pro jiné fyzické osoby, nebo

2. § 5 odst. 1 písm. o) a v obalu je obsaženo tak malé množství této směsi, že nepředstavuje nebezpečí pro životní prostředí.

Kopii písemného vyhotovení rozhodnutí o souhlasu s použitím výjimky z požadavků na označování této směsi zašle Ministerstvo životního prostředí Ministerstvu zdravotnictví.

Dovozce nebo následný uživatel, kterému byla povolena výjimka z požadavků na označování, je povinen použít výstražné symboly, standardní věty označující specifickou rizikovost směsi a standardní pokyny pro bezpečné zacházení se směsí stanovené prováděcím právním předpisem.

§ 16

(1) Dodavatel, který uvádí na trh nebezpečnou směs, splní pro účely tohoto zákona požadavky na označování nebezpečné směsi zařazené do jedné nebo více skupin nebezpečnosti podle § 5 odst. 1

a) v případě, že vnější obal obsahuje jeden nebo několik vnitřních obalů, pokud je vnější obal označen v souladu s podmínkami pro přepravu nebezpečných věcí v mezinárodní přepravě stanovenými mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána 13) , 14), a vnitřní obaly jsou označeny v souladu s tímto zákonem,

b) v případě, že je opatřena jedním obalem, pokud je takový obal označen v souladu s podmínkami pro přepravu nebezpečných věcí v mezinárodní přepravě, stanovenými mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána 13) , 14), a dále v souladu s § 12 odst. 1 písm. a), b), c), e) a f), jde-li o nebezpečnou směs; nebezpečná směs zařazená do skupiny nebezpečnosti podle § 5 odst. 1 písm. o) obsahuje rovněž údaje podle § 12 odst. 1 písm. d),

c) v případě, že je opatřena zvláštním typem obalu, jako jsou lahve pro přepravu plynů, pokud je takový obal označen v souladu se zvláštními požadavky uvedenými v prováděcím právním předpisu.

(2) V případě, kdy může dojít k uzavření kupní smlouvy o koupi nebezpečné směsi, aniž by kupující měl k dispozici informace uvedené na štítku nebo obalu směsi, je dodavatel povinen v nabídce nebezpečné směsi uvést informace o její nebezpečnosti.

Další paragrafy zákona se zabývají správnou laboratorní praxí.

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ

§ 22 Oznamovací povinnost

(1) **Dovozce nebo následný uživatel, který jako první** uvádí na trh Evropské unie na území České republiky směs, která má nebezpečné fyzikálně-chemické vlastnosti nebo nebezpečné vlastnosti ovlivňující zdraví, je povinen do 45 dnů ode dne, kdy tuto směs poprvé uvedl na trh, poskytnout Ministerstvu zdravotnictví informace o jejím vlivu na zdraví včetně informací o jejím úplném složení a fyzikálně-chemických vlastnostech v elektronické podobě a v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem.

(2) **Dodavatel**, který na území České republiky uvádí na trh směs z jiného členského státu Evropské unie, která má nebezpečné fyzikálně-chemické vlastnosti nebo nebezpečné vlastnosti ovlivňující zdraví, je povinen do 45 dnů ode dne, kdy tuto směs poprvé uvedl na trh, poskytnout Ministerstvu zdravotnictví informace o jejím vlivu na zdraví včetně informací o jejím složení a fyzikálně-chemických vlastnostech obsažených v bezpečnostním listu v elektronické podobě a v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem.

(3) **Výrobce**, který uvádí na trh Evropské unie na území České republiky detergent, je povinen do 45 dnů ode dne, kdy tento detergent uvedl na trh poprvé, poskytnout Ministerstvu zdravotnictví informace obsažené v datovém listu podle přímo použitelného předpisu Evropské unie o detergentech v elektronické podobě.

(4) **Distributor**, který na území České republiky uvádí na trh detergent z jiného členského státu Evropské unie, je povinen do 45 dnů ode dne, kdy tento detergent poprvé uvedl na trh, poskytnout Ministerstvu zdravotnictví informace zveřejněné výrobcem podle přímo použitelného předpisu Evropské unie o detergentech 24) v elektronické podobě.

(5) **Dovozce, následný uživatel nebo dodavatel** podle odstavců 1 a 2 a výrobce nebo distributor podle odstavců 3 a 4 je povinen každou změnu informací poskytnutých Ministerstvu zdravotnictví oznámit ve lhůtě 45 dnů od změny informací.

Tato část zákona není dodržována a je nejvíce pokutována.

(6) Prováděcí právní předpis stanoví rozsah informací požadovaných podle odstavců 1 až 4.

Orgány státní správy jsou

1. **MŽP**
2. **MZe**
3. **MPO**

Dalšími jsou i s kompetencemi kontrolních orgánů

Česká inspekce životního prostředí, která kontroluje, jak jsou dodavateli látek, směsí nebo předmětů dodržována ustanovení tohoto zákona, právních předpisů vydaných k jeho provedení, přímo použitelných předpisů Evropské unie a rozhodnutí správních orgánů podle tohoto zákona.

Krajská hygienická stanice, která kontroluje, jak jsou dodavateli látek, směsí nebo předmětů dodržována ustanovení tohoto zákona, právních předpisů vydaných k jeho provedení, přímo použitelných předpisů Evropské unie a rozhodnutí správních orgánů podle tohoto zákona, z hlediska ochrany zdraví. Děle kontroluje, jak jsou dodržována ustanovení tohoto zákona, právních předpisů vydaných k jeho provedení, přímo použitelných předpisů Evropské unie a rozhodnutí správních úřadů vydaná podle tohoto zákona, pokud upravují obsah látek v předmětech určených pro styk s potravinami,

hračkách, kosmetických prostředcích, výrobcích pro děti ve věku do 3 let a ve výrobcích určených k přímému styku s pitnou, teplou nebo surovou vodou při jejich jímání, odběru, dopravě, úpravě, rozvodu, shromažďování, měření dodávky a dalších obdobných účelech.

Obě ukládají pokuty za porušení povinností podle tohoto zákona, právních předpisů vydaných k jeho provedení, přímo použitelných předpisů Evropské unie a rozhodnutí správních orgánů podle tohoto zákona.

Státní úřad inspekce práce, který kontroluje, jak jsou dodavateli látek, směsí nebo předmětů dodržována ustanovení tohoto zákona, právních předpisů vydaných k jeho provedení, přímo použitelných předpisů Evropské unie a rozhodnutí správních orgánů podle tohoto zákona, z hlediska bezpečnosti práce. Také on ukládá pokuty za porušení povinností podle tohoto zákona, právních předpisů vydaných k jeho provedení, přímo použitelných předpisů Evropské unie a rozhodnutí správních orgánů podle tohoto zákona.

Další úřady i s jejich povinnostmi

Celní úřad vede evidenci všech látek a směsí vyvezených z území České republiky a dovezených na území České republiky. Do této evidence umožní pracovníkům Ministerstva životního prostředí, Ministerstva zdravotnictví, České inspekce životního prostředí, Státní rostlinolékařské správy a krajských hygienických stanic nahlížet, pořizovat si z ní výpisy, opisy, popřípadě kopie,

Také kontrouje a ukládá sankce.

Státní rostlinolékařská správa, která kontroluje, jak jsou dodavateli látek a směsí dodržována ustanovení tohoto zákona, právních předpisů vydaných k jeho provedení, přímo použitelných předpisů Evropské unie a rozhodnutí správních orgánů podle tohoto zákona, pokud se týkají klasifikace, balení a **označování přípravků na ochranu rostlin a ukládá pokuty.**

Dle mého názoru je obrovskou chybou, že ze zákona vypadla povinnost mít na pracovištích s chemickými látkami písemná pravidla o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí při práci s těmito chemickými látkami a chemickými přípravky. Dále vypadl

pojem bezpečnostní list, který byl identifikátorem chemické látky. V tomto případě se našim zákonodárcům zákon nepovedl a převedení na platnost evropských zákonů nakládání s chemickými látkami neprospělo.

Prováděcí předpis

Vyhláška MPO č. 402/2011 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností chemických látek a chemických směsí a balení a označování nebezpečných chemických směsí, ze dne 8.

12. 2011 (zákon vstoupil v platnost dne 27. října 2011 – jeden a půl měsíce nic neplatilo, protože zákon bez náhrady zrušil původní zákon 356/2003Sb., jeho novely a prováděcí předpisy, další dvě vyhlášky a to vyhláška č. 163/2012 Sb., o správné laboratorní praxi a vyhláška č. 162/2012 Sb., o tvorbě názvu nebezpečné látky a označení nebezpečné směsi, byly vydány dokonce až v květnu 2012).

§ 2 Stanovení postupů a metod pro hodnocení nebezpečných vlastností látek a směsí

§ 3 Označování některých skupin nebezpečných směsí

(1) Kromě údajů uvedených v zákoně se nebezpečné směsi

- a) určené k prodeji spotřebiteli,
- b) určené k použití stříkáním nebo rozprašováním,
- c) obsahující látku s přiřazenou větou R 33,
- d) obsahující látku s přiřazenou větou R 64,
- e) plynné, pokud jsou přepravovány v lahvích na přepravu plynů,
- f) obsahující odorizovaný propan, butan nebo zkapalněný ropný plyn (LPG) v nádobách pro plyny,
- g) slitiny, směsi obsahující polymery a směsi obsahující elastomery,
- h) klasifikované větou R 65,

označí podle přílohy č. 3 této vyhlášky.

Příloha 3

Označování některých skupin nebezpečných směsí

1. Směsi určené k prodeji spotřebiteli

- Na obalech těchto směsí musí být kromě specifických S-vět uvedeny příslušné věty S1, S2, S45 nebo S46 přiřazené podle kritérií uvedených v příloze č. 1 této vyhlášky.
- Kromě požadavku podle § 13 odst. 4 zákona musí být obaly směsí klasifikované jako toxické nebo žíravé opatřeny v případě potřeby také návody na odstraňování prázdných obalů. V případě nemožnosti umístit tyto informace na obal nebo na štítek musí být uvedeny v příbalovém letáku.

2. Směsi určené k použití stříkáním nebo rozprašováním

Na obalech těchto směsí musí být povinně uvedena věta S23 společně s větami S38 nebo S51, přiřazenými podle kritérií uvedených v příloze č. 1 této vyhlášky.

3. Směsi obsahující látku s přiřazenou větou R 33: Nebezpečí kumulativních účinků

Jestliže směs obsahuje alespoň jednu látku s přiřazenou větou R33 a pokud je koncentrace této látky ve směsi rovna nebo vyšší než 1 % (pokud nejsou v seznamu uvedeny jiné hodnoty), musí být na obalu této směsi uvedena tato R-věta podle přílohy č. 6 této vyhlášky.

4. Směsi obsahující látku s přiřazenou větou R 64: Může poškodit kojené dítě

Jestliže směs obsahuje alespoň jednu látku s přiřazenou větou R64 a pokud je koncentrace této látky ve směsi rovna nebo vyšší než 1 % (pokud nejsou v seznamu uvedeny jiné hodnoty), musí být na obalu této směsi uvedena tato R-věta podle přílohy č. 6 této vyhlášky.

5. Lahve na přepravu plynných směsí

U lahví na přepravu plynů se považují požadavky na označování za splněné, jestliže splňují požadavky uvedené v § 16 odst. 1 písm. b) nebo c) zákona.

Lahve na přepravu plynů o vodní kapacitě rovné nebo menší než 150 litrů lze označit odchýlně od § 13 odst. 1 zákona, jestliže tvar a rozměry označení splňují požadavky technické normy ČSN EN ISO 7225 "Lahve na přepravu plynů - Bezpečnostní nálepky". V

tomto případě lze na označení uvést generický název nebo průmyslový/obchodní název směsi za předpokladu, že složky směsi, které jsou nebezpečnými látkami, jsou uvedeny zřetelným a nesmazatelným způsobem přímo na tělese lahve.

Informace specifikované v § 12 odst. 1 zákona lze uvést na trvanlivém informačním kotouči nebo na štítku pevně připevněném k lahvi.

6. Nádoby pro plyny určené pro směsi obsahující odorizovaný propan, butan nebo zkapalněný ropný plyn (LPG)

Propan, butan a zkapalněný ropný plyn jsou klasifikovány v seznamu. Přestože jsou směsi obsahující tyto látky klasifikovány jako nebezpečné podle zákona, nepředstavují nebezpečí pro zdraví, jsou-li uváděny na trh v uzavřených jednorázově nebo opakovaně plnitelných nádobách pro plyny, podle technické normy ČSN EN 417 "Kovové nádoby na zkapalněné uhlovodíkové plyny pro jedno použití s ventilem nebo bez něho pro přenosné spotřebiče - Konstrukce, kontrola, zkoušení a značení", jako topný plyn určený pouze ke spalování.

Tyto kovové nádoby pro plyny musí být označeny příslušnými údaji podle § 12 odst. 1 písm. d), e) a f), které se vztahují k hořlavosti. Na označení obalu se však nevyžadují informace o účincích na zdraví. Informace týkající se účinků na zdraví, které by měly být uvedeny v označení na obalu, musí osoba odpovědná za uvedení na trh poskytnout profesionálním uživatelům v bezpečnostním listu podle čl. 31 přímo použitelného předpisu Evropské unie - *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES, v platném znění.*

7. Slitiny, směsi obsahující polymery, směsi obsahující elastomery

Tyto směsi se klasifikují a označují podle zákona.

Některé z těchto směsí klasifikovaných jako nebezpečné podle zákona nepředstavují ve formě, v níž jsou uvedeny na trh nebezpečí pro zdraví při vdechování, požití nebo styku s kůží nebo pro vodní prostředí. U takové směsi se nevyžaduje označení na obalu podle § 12 odst. 1 zákona nebo podle přílohy č. 4 části A bodu 9. Všechny informace, které by měly

být na obalu, musí však osoba odpovědná za uvedení směsi na trh sdělit profesionálnímu uživateli v bezpečnostním listu podle čl. 31 přímo použitelného předpisu Evropské unie 5).

8. Směsi klasifikované větou R65: Zdraví škodlivý: při požití může vyvolat poškození plic Tyto směsi se klasifikují a označují podle zákona.

Směsi klasifikované jako zdraví škodlivé na základě nebezpečnosti při vdechování není nutno označovat jako zdraví škodlivé větou R 65, jsou-li uváděny na trh v aerosolovém rozprašovači nebo jsou v obalu vybaveném nerozebíratelně připojeným rozstřikovacím zařízením.

(2) Směsi, které mohou představovat specifické nebezpečí pro zdraví nebo životní prostředí stanoví příloha č. 4 této vyhlášky. Tyto směsi se vedle údajů stanovených v § 12 odst. 1 a 2 zákona označí též způsobem uvedeným v příloze č. 4 této vyhlášky.

Příloha 4

Směsi, které mohou představovat specifické nebezpečí pro zdraví nebo životní prostředí a jejich označení

A Směsi bez ohledu na jejich klasifikaci podle § 5 odst. 1 zákona

1. Směsi obsahující olovo

Barvy a laky

Na obalu barev a laků obsahujících olovo v množství větším než 0,15 % (vyjádřeno jako hmotnost kovu) z celkové hmotnosti směsi, stanoveném podle normy ČSN ISO 6503 "Nátěrové hmoty. Stanovení celkového olova. Metoda plamenové atomové absorpční spektrometrie", musí být uveden následující text: "Obsahuje olovo. Nesmí být použito na povrchy snadno dostupné k okusování nebo olizování dětmi".

V případě obalů, jejichž obsah je menší než 125 ml, může být text uveden takto: "**Pozor! Obsahuje olovo.**"

2. Směsi obsahující kyanakryláty

Lepidla

Na vlastním obalu lepidel na bázi kyanakrylátu musí být uveden následující text: "Kyanakrylát. Nebezpečí. Okamžitě slepuje kůži a oči. Uchovávejte mimo dosah dětí."

K obalu musí být přiloženy pokyny pro bezpečné zacházení.

3. Směsi obsahující isokyanáty

Na obalu směsí obsahujících isokyanáty (jako monomery, oligomery, předpolymery atd. nebo jejich směsi) musí být uveden následující text: "Obsahuje isokyanáty. Viz informace dodané výrobcem/dovozcem/následným uživatelem."

4. Směsi obsahující epoxidové složky o průměrné molekulové hmotnosti ≤ 700

Na obalu směsí obsahujících epoxidové složky o průměrné molekulové hmotnosti ≤ 700 musí být uveden následující text:

"Obsahuje epoxidové složky. Viz informace dodané výrobcem/dovozcem/následným uživatelem."

5. Směsi prodávané spotřebiteli, které obsahují aktivní chlor

Na obalech směsí obsahujících více než 1 % aktivního chloru musí být uvedeny následující texty: "Pozor! Nepoužívejte společně s jinými výrobky. Může uvolňovat nebezpečné plyny (chlor)."

6. Směsi obsahující kadmium (slitiny), které jsou určeny k použití pro pájení na tvrdo nebo pro pájení na měkko

Na obalech výše uvedených směsí musí být zřetelně a nesmazatelně uveden následující text: "Pozor! Obsahuje kadmium. Při používání vznikají nebezpečné výpary. Viz informace dodané výrobcem/dovozcem/následným uživatelem. Dodržujte bezpečnostní pokyny."

7. Směsi dostupné jako aerosoly

Aniž jsou dotčeny požadavky stanovené zákonem, musí aerosoly rovněž splňovat požadavky na označení stanovené jiným právním předpisem - *Body 1.2 a 1.3 přílohy č. 1 k nařízení vlády č. 194/2001 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na aerosolové rozprašovače, ve znění pozdějších předpisů.*

8. Směsi, které obsahují látky, které ještě nejsou plně otestovány

Jestliže směs obsahuje alespoň jednu látku označenou textem "Pozor - látka není dosud plně otestována" a je-li tato látka přítomna v koncentraci ≥ 1 %, musí být na obalu směsi uvedeno "Pozor - tato směs obsahuje látku, která není dosud plně otestována".

9. Směsi, které nejsou klasifikovány jako senzibilizující, ale obsahují alespoň jednu senzibilizující látku

Na obalech směsí obsahujících alespoň jednu látku klasifikovanou jako senzibilizující v koncentraci rovné nebo vyšší než 0,1 %, nebo v koncentraci rovné nebo vyšší než je uvedeno ve speciální poznámce k látce v seznamu, musí být uveden text: "Obsahuje (název senzibilizující látky). Může vyvolat alergickou reakci".

Poznámka: Chemický název senzibilizující látky musí být uveden ve tvaru jednoho z názvů uvedených v seznamu; pokud látka není v seznamu uvedena, musí být chemický název látky uveden v souladu s mezinárodně uznávaným názvoslovím.

V případě koncentrovaných směsí určených pro výrobu parfémů v kosmetickém průmyslu lze uvést pouze jednu senzibilizující látku, která je považována za hlavní příčinu nebezpečí senzibilizace. V případě přírodních látek může být chemický název tohoto typu: "esenciální olej z...", "extrakt z...", namísto názvu složek daného esenciálního oleje nebo extraktu.

10. Kapalné směsi obsahující halogenované uhlovodíky

Na obalech kapalných směsí, které nemají bod vzplanutí, nebo mají bod vzplanutí vyšší než 55 °C a obsahují halogenovaný uhlovodík a více než 5 % hořlavých nebo vysoce hořlavých látek, musí být uveden odpovídající z následujících textů: "Při používání se může stát vysoce hořlavým" nebo "Při používání se může stát hořlavým."

11. Směsi obsahující látku s přiřazenou větou R67: Vdechování par může způsobit ospalost a závratě Jestliže směs obsahuje jednu nebo více látek s přiřazenou větou R 67 a jestliže celková koncentrace těchto látek ve směsi je rovna nebo vyšší než 15 %, musí být na obalu směsi uvedena tato R-věta podle přílohy č. 6, pokud směs:

- není již klasifikována větami R20, R23, R26, R 68/20, R 39/23 nebo R 39/26, nebo
- je v obalu přesahujícím 125 ml.

12. Cementy a cementové směsi

Obaly obsahující cement a cementové směsi, které obsahují více než 0,0002 % rozpustného chromu (VI) z celkové hmotnosti suchého cementu, pokud nejsou klasifikovány jako senzibilizující a označeny větou R 43, musí být označeny textem: "Obsahuje chrom (VI). Může vyvolat alergickou reakci".

B. Směsi, které nejsou klasifikovány jako nebezpečné podle zákona, ale obsahují alespoň jednu nebezpečnou látku, a které nejsou určeny k prodeji spotřebiteli

Označení na obalu směsí, které obsahují alespoň jednu látku,

- která představuje nebezpečí pro zdraví nebo životní prostředí, v individuální koncentraci ≥ 1 % hmotnostní pro směsi jiné než plynné nebo $\geq 0,2$ % objemová pro plynné směsi, nebo

- která je perzistentní, bioakumulativní a toxická nebo vysoce perzistentní a vysoce bioakumulativní podle kritérií uvedených v příloze XIII přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁾ nebo byla zahrnuta do seznamu vytvořeného podle čl. 59 přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁾, v individuální koncentraci $\geq 0,1$ % hmotnostních pro směsi jiné než plynné, nebo

- pro kterou je stanoven přípustný expoziční limit pro pracovní prostředí), musí obsahovat tento text: "Pro profesionální uživatele je na požádání k dispozici bezpečnostní list"

§ 4 Náležitosti obalu nebezpečné směsi určené k prodeji spotřebiteli zajišťující zvýšenou ochranu dětí a nevidomých

§ 5 Rozměry označení

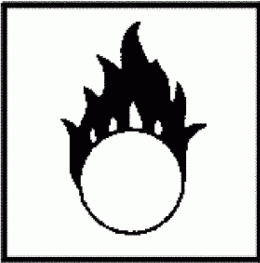

Rozměry štítku nebo plochy obalu určené k označení nebezpečné směsi jsou:

- a) nejméně 52 x 74 mm, pokud objem obalu nepřesahuje 3 l,
- b) nejméně 74 x 105 mm, pokud je objem obalu větší než 3 l a nepřesahuje 50 l,
- c) nejméně 105 x 148 mm, pokud je objem obalu větší než 50 l a nepřesahuje 500 l,
- d) nejméně 148 x 210 mm, pokud je objem obalu větší než 500 l.

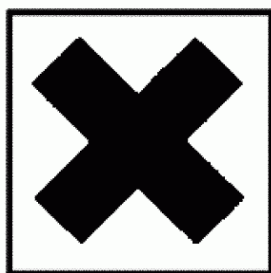
§ 6 Názvy nebezpečných látek v nebezpečných směsích

§ 7 Volba výstražného symbolu

(1) Výstražné symboly a písmenná označení nebezpečných vlastností směsi jsou uvedeny v příloze č. 5 této vyhlášky.

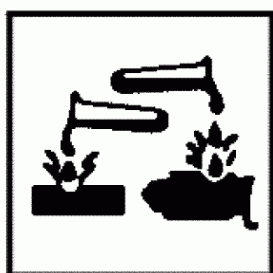
E výbušný	O oxidující
F + extrémně hořlavý	F vysoce hořlavý
T + vysoce toxický	T toxický

Xn

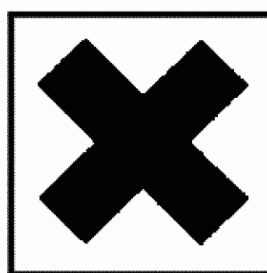
zdraví
škodlivý

C

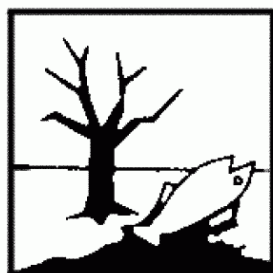
žravý

Xi

dráždivý

N

nebezpečný pro
životní prostředí

- (2) Výstražný symbol zahrnuje grafický symbol ve formě piktogramu a slovní vyjádření nebezpečnosti.
- (3) Nebezpečné vlastnosti uvedené v § 5 odst. 1 písm. e), k), l), m) nebo n) zákona nemají samostatné výstražné symboly a písmenná označení nebezpečných vlastností.
- (4) Nebezpečným směsím se výstražné symboly přiřadí podle kritérií uvedených v přílohách č. 1 a 2 této vyhlášky.
- (5) Je-li nebezpečné směsi přiřazeno více výstražných symbolů a není-li v seznamu uvedeno jinak, platí, že
- a) při přiřazení výstražného symbolu „T+“ nebo „T“ současně s výstražnými symboly „Xn“, „Xi“ nebo „C“ nemusí být použity symboly „Xn“, „Xi“ a „C“,
 - b) při přiřazení výstražného symbolu „C“ současně s výstražnými symboly „Xn“ nebo „Xi“ nemusí být použity výstražné symboly „Xn“ a „Xi“,
 - c) při přiřazení výstražného symbolu „E“ současně s výstražnými symboly „F+“, „F“ nebo „O“ nemusí být použity výstražné symboly „F+“, „F“ a „O“,
 - d) při přiřazení výstražného symbolu „Xn“ současně s výstražným symbolem „Xi“ nemusí být použit výstražný symbol „Xi“.
- (6) Každý grafický symbol pokrývá alespoň jednu desetinu plochy označení. V případě, že je plocha pro označení menší než 10 cm² pokrývá každý grafický symbol alespoň 1 cm². Grafický symbol je proveden v barvě černé na žlutooranžovém pozadí.

§ 8 Volba R-vět

Seznam R-vět je uveden v příloze č. 6 této vyhlášky.

Příloha 6

Seznam standardních vět označujících specifickou rizikovost (Seznam R-vět)

Jednoduché R-věty

- R 1 Výbušný v suchém stavu
- R 2 Nebezpečí výbuchu při úderu, tření, ohni nebo působením jiných zdrojů zapálení
- R 3 Velké nebezpečí výbuchu při úderu, tření, ohni nebo působením jiných zdrojů zapálení
- R 4 Vytváří vysoce výbušné kovové sloučeniny
- R 5 Zahřívání může způsobit výbuch
- R 6 Výbušný za přístupu i bez přístupu vzduchu
- R 7 Může způsobit požár
- R 8 Dotek s hořlavým materiálem může způsobit požár
- R 9 Výbušný při smíchání s hořlavým materiálem.
- R 10 Hořlavý
- R 11 Vysoce hořlavý
- R 12 Extrémně hořlavý
- R 14 Prudce reaguje s vodou
- R 15 Při styku s vodou uvolňuje extrémně hořlavé plyny
- R 16 Výbušný při smíchání s oxidačními látkami
- R 17 Samovznětlivý na vzduchu
- R 18 Při používání může vytvářet hořlavé nebo výbušné směsi par se vzduchem
- R 19 Může vytvářet výbušné peroxidy
- R 20 Zdraví škodlivý při vdechování
- R 21 Zdraví škodlivý při styku s kůží
- R 22 Zdraví škodlivý při požití
- R 23 Toxický při vdechování
- R 24 Toxický při styku s kůží
- R 25 Toxický při požití
- R 26 Vysoce toxický při vdechování
- R 27 Vysoce toxický při styku s kůží
- R 28 Vysoce toxický při požití

- R 29 Uvolňuje toxický plyn při styku s vodou
- R 30 Při používání se může stát vysoce hořlavým
- R 31 Uvolňuje toxický plyn při styku s kyselinami
- R 32 Uvolňuje vysoce toxický plyn při styku s kyselinami
- R 33 Nebezpečí kumulativních účinků
- R 34 Způsobuje poleptání
- R 35 Způsobuje těžké poleptání
- R 36 Dráždí oči
- R 37 Dráždí dýchací orgány
- R 38 Dráždí kůži
- R 39 Nebezpečí velmi vážných nevratných účinků
- R 40 Podezření na karcinogenní účinky
- R 41 Nebezpečí vážného poškození očí
- R 42 Může vyvolat senzibilizaci při vdechování
- R 43 Může vyvolat senzibilizaci při styku s kůží
- R 44 Nebezpečí výbuchu při zahřátí v uzavřeném obalu
- R 45 Může vyvolat rakovinu
- R 46 Může vyvolat poškození dědičných vlastností
- R 48 Při dlouhodobé expozici nebezpečí vážného poškození zdraví
- R 49 Může vyvolat rakovinu při vdechování
- R 50 Vysoce toxický pro vodní organizmy
- R 51 Toxický pro vodní organizmy
- R 52 Škodlivý pro vodní organizmy
- R 53 Může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí
- R 54 Toxický pro rostliny
- R 55 Toxický pro živočichy
- R 56 Toxický pro půdní organizmy
- R 57 Toxický pro včely
- R 58 Může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky v životním prostředí
- R 59 Nebezpečný pro ozonovou vrstvu
- R 60 Může poškodit reprodukční schopnost
- R 61 Může poškodit plod v těle matky

- R 62 Možné nebezpečí poškození reprodukční schopnosti
- R 63 Možné nebezpečí poškození plodu v těle matky
- R 64 Může poškodit kojené dítě
- R 65 Zdraví škodlivý: při požití může vyvolat poškození plic
- R 66 Opakovaná expozice může způsobit vysušení nebo popraskání kůže
- R 67 Vdechování par může způsobit ospalost a závratě
- R 68 Možné nebezpečí nevratných účinků

Kombinované R-věty

- R 14/15 Prudce reaguje s vodou za uvolňování extrémně hořlavých plynů
- R 15/29 Při styku s vodou uvolňuje toxický, extrémně hořlavý plyn
- R 20/21 Zdraví škodlivý při vdechování a při styku s kůží
- R 20/22 Zdraví škodlivý při vdechování a při požití
- R 20/21/22 Zdraví škodlivý při vdechování, styku s kůží a při požití
- R 21/22 Zdraví škodlivý při styku s kůží a při požití
- R 23/24 Toxický při vdechování a při styku s kůží
- R 23/25 Toxický při vdechování a při požití
- R 23/24/25 Toxický při vdechování, styku s kůží a při požití
- R 24/25 Toxický při styku s kůží a při požití
- R 26/27 Vysoce toxický při vdechování a při styku s kůží
- R 26/28 Vysoce toxický při vdechování a při požití
- R 26/27/28 Vysoce toxický při vdechování, styku s kůží a při požití
- R 27/28 Vysoce toxický při styku s kůží a při požití
- R 36/37 Dráždí oči a dýchací orgány
- R 36/38 Dráždí oči a kůži
- R 36/37/38 Dráždí oči, dýchací orgány a kůži
- R 37/38 Dráždí dýchací orgány a kůži
- R 39/23 Toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při vdechování
- R 39/24 Toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při styku s kůží
- R 39/25 Toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při požití
- R 39/23/24 Toxický: nebezpečí velmi vážných nevr.účinků při vdechování a při styku s kůží

R 39/23/25 Toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při vdechování a při požití

R 39/24/25 Toxický: nebezpečí velmi vážných nevr.účinků při styku s kůží a při požití

R 39/23/24/25 Toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při vdechování, styku s kůží a při požití

R 39/26 Vysoce toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při vdechování

R 39/27 Vysoce toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při styku s kůží

R 39/28 Vysoce toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při požití

R 39/26/27 Vysoce toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při vdechování a při styku s kůží

R 39/26/28 Vysoce toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při vdechování a při požití

R 39/27/28 Vysoce toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při styku s kůží a při požití

R 39/26/27/28 Vysoce toxický: nebezpečí velmi vážných nevratných účinků při vdechování, styku s kůží a při požití

R 42/43 Může vyvolat senzibilizaci při vdechování a při styku s kůží

R 48/20 Zdraví škodlivý: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici vdechováním

R 48/21 Zdraví škodlivý: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici stykem s kůží

R 48/22 Zdraví škodlivý: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici požíváním

R 48/20/21 Zdraví škodlivý: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici vdechováním a stykem s kůží

R 48/20/22 Zdraví škodlivý: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici vdechováním a požíváním

R 48/21/22 Zdraví škodlivý: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici stykem s kůží a požíváním

R 48/20/21/22 Zdraví škodlivý: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici vdechováním, stykem s kůží a požíváním

R 48/23 Toxický: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici vdechováním

R 48/24 Toxický: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici stykem s kůží

R 48/25 Toxický: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici požíváním

R 48/23/24 Toxický: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici vdechováním a stykem s kůží

R 48/23/25 Toxický: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici vdechováním a požíváním

R 48/24/25 Toxický: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici stykem s kůží a požíváním

R 48/23/24/25 Toxický: nebezpečí vážného poškození zdraví při dlouhodobé expozici vdechováním, stykem s kůží a požíváním

R 50/53 Vysoce toxický pro vodní organizmy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí

R 51/53 Toxický pro vodní organizmy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí

R 52/53 Škodlivý pro vodní organizmy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí

R 68/20 Zdraví škodlivý: možné nebezpečí nevratných účinků při vdechování

R 68/21 Zdraví škodlivý: možné nebezpečí nevratných účinků při styku s kůží

R 68/22 Zdraví škodlivý: možné nebezpečí nevratných účinků při požití

R 68/20/21 Zdraví škodlivý: možné nebezpečí nevratných účinků při vdechování a při styku s kůží

R 68/20/22 Zdraví škodlivý: možné nebezpečí nevratných účinků při vdechování a při požití

R 68/21/22 Zdraví škodlivý: možné nebezpečí nevratných účinků při styku s kůží a při požití

R 68/20/21/22 Zdraví škodlivý: možné nebezpečí nevratných účinků při vdechování, styku s kůží a při požití

V označení se R-věty uvedou formou textu.

- (1) V označení směsi se R-věty uvedou podle přílohy č. 6 této vyhlášky.
- (2) Nebezpečné látky uvedené v seznamu (§ 4 odst. 2 zákona) se přiřadí R-věty v něm uvedené.
- (3) Nebezpečné látky neuvedené v seznamu a nebezpečné směsi se přiřadí R-věty podle kritérií uvedených v přílohách č. 1 a 2 této vyhlášky. Jestliže nebezpečná látka neuvedená v seznamu nebo nebezpečná směs má více nebezpečných vlastností, přiřazují se R-věty odpovídající všem těmto vlastnostem.
- (4) K popisu rizik zpravidla postačí šest R-vět. Pokud je směs zařazena do více než jedné skupiny nebezpečnosti, musí R-věty uvedené v označení zahrnovat všechna hlavní rizika související se směsí.
- (5) U směsi nebezpečné pro zdraví se v označení uvedou:
 - a) R-věty odpovídající skupině nebezpečnosti, pro kterou je stanoven výstražný symbol. Uvedou se R-věty přiřazené složce nebo složkám směsi, které způsobují zařazení směsi do příslušné skupiny nebezpečnosti, podle tabulek obsažených v příloze č. 2 části první oddílu B této vyhlášky,
 - b) R-věty, odpovídající jiným skupinám nebezpečnosti složek, pro které není stanoven výstražný symbol podle § 7 odst. 4 této vyhlášky.
- (6) U směsi, jejíž nebezpečnost vyplývá z fyzikálně- chemických vlastností, se v označení vždy uvedou R-věty podle kritérií uvedených v odstavci 6. To neplatí pro R-věty „extrémně hořlavý“ nebo „vysoce hořlavý“, které nemusí být uvedeny, pokud se v nich opakuje znění ze slovního vyjádření nebezpečnosti uvedeného ve výstražném symbolu.
- (7) U směsi nebezpečné pro životní prostředí se v označení uvedou:
 - a) R-věta nebo R-věty odpovídající klasifikaci „nebezpečný pro životní prostředí“,
 - b) věta R 50/53, pokud byla kromě věty R 51/53 nebo R 52/53 nebo R 53 přiřazena věta R 50.

§ 9 Volba S-vět

Seznam S-vět je uveden v příloze č. 7 této vyhlášky

Příloha 7

Seznam standardních pokynů pro bezpečné zacházení (Seznam S-vět)

Jednoduché S-věty

- S 1 Uchovávejte uzamčené
- S 2 Uchovávejte mimo dosah dětí
- S 3 Uchovávejte na chladném místě
- S 4 Uchovávejte mimo obytné objekty
- S 5 Uchovávejte pod . (příslušnou kapalinu specifikuje výrobce/dovozce/následný uživatel)
- S 6 Uchovávejte pod ... (inertní plyn specifikuje výrobce/dovozce/následný uživatel)
- S 7 Uchovávejte obal těsně uzavřený
- S 8 Uchovávejte obal suchý
- S 9 Uchovávejte obal na dobře větraném místě
- S 12 Neuchovávejte obal těsně uzavřený
- S 13 Uchovávejte odděleně od potravin, nápojů a krmiv
- S 14 Uchovávejte odděleně od ... (vzájemně se vylučující látky uvede výrobce/dovozce/následný uživatel)
- S 15 Chraňte před teplem
- S 16 Uchovávejte mimo dosah zdrojů zapálení - Zákaz kouření
- S 17 Uchovávejte mimo dosah hořlavých materiálů
- S 18 Zacházejte s obalem opatrně a opatrně jej otevírejte
- S 20 Nejezte a nepijte při používání
- S 21 Nekuřte při používání
- S 22 Nevdechujte prach
- S 23 Nevdechujte plyny/dýmy/páry/aerosoly (příslušný výraz specifikuje výrobce/dovozce/ následný uživatel)
- S 24 Zamezte styku s kůží
- S 25 Zamezte styku s očima
- S 26 Při zasažení očí okamžitě důkladně vypláchněte vodou a vyhledejte lékařskou pomoc
- S 27 Okamžitě odložte veškeré kontaminované oblečení

- S 28 Při styku s kůží okamžitě omyjte velkým množstvím ... (vhodnou kapalinu specifikuje výrobce/do vozce/následný uživatel)
- S 29 Nevylévejte do kanalizace
- S 30 K tomuto výrobku nikdy nepřidávejte vodu
- S 33 Proveďte preventivní opatření proti výbojům statické elektřiny
- S 35 Tento materiál a jeho obal musí být zneškodněny bezpečným způsobem
- S 36 Používejte vhodný ochranný oděv
- S 37 Používejte vhodné ochranné rukavice
- S 38 V případě nedostatečného větrání používejte vhodné vybavení pro ochranu dýchacích orgánů
- S 39 Používejte osobní ochranné prostředky pro oči a obličej
- S 40 Podlahy a předměty znečištěné tímto materiálem čistěte (specifikuje výrobce/dovozce/ následný uživatel)
- S 41 V případě požáru nebo výbuchu nevdechujte dýmy
- S 42 Při fumigaci nebo rozprašování používejte vhodný ochranný prostředek k ochraně dýchacích orgánů (specifikaci uvede výrobce/do vozce/následný uživatel)
- S 43 V případě požáru použijte ... (uvedte zde konkrétní typ hasicího zařízení. Pokud zvyšuje riziko voda, připojte "Nikdy nepoužívat vodu")
- S 45 V případě nehody, nebo necítíte-li se dobře, okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc (je-li možno, ukažte toto označení)
- S 46 Při požití okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc a ukažte tento obal nebo označení
- S 47 Uchovávejte při teplotě nepřesahující ...°C (specifikuje výrobce/dovozce/následný uživatel)
- S 48 Uchovávejte ve zvlhčeném stavu (vhodnou látku specifikuje výrobce/dovozce/následný uživatel)
- S 49 Uchovávejte pouze v původním obalu
- S 50 Nesměšujte s (specifikuje výrobce/do vozce/následný uživatel)
- S 51 Používejte pouze v dobře větraných prostorách
- S 52 Nedoporučuje se pro použití v interiéru na velké plochy
- S 53 Zamezte expozici - před použitím si obstarajte speciální instrukce
- S 56 Zneškodněte tento materiál a jeho obal ve sběrném místě pro zvláštní nebo nebezpečné odpady

- S 57 Použijte vhodný obal k zamezení kontaminace životního prostředí
- S 59 Informujte se u výrobce/dovozce/následného uživatele o regeneraci nebo recyklaci
- S 60 Tento materiál a jeho obal musí být zneškodněny jako nebezpečný odpad
- S 61 Zabraňte uvolnění do životního prostředí. Viz speciální pokyny nebo bezpečnostní listy
- S 62 Při požití nevyvolávejte zvracení: okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc a ukažte tento obal nebo označení
- S 63 V případě nehody při vdechnutí: přeneste postiženého na čerstvý vzduch a ponechte jej v klidu
- S 64 Při požití vypláchněte ústa velkým množstvím vody (pouze je-li postižený při vědomí)

Kombinované S-věty

- S 1/2 Uchovávejte uzamčené a mimo dosah dětí
- S 3/7 Uchovávejte obal těsně uzavřený na chladném místě
- S 3/9/14 Uchovávejte na chladném, dobře větraném místě odděleně od (vzájemně se vylučující látky uvede výrobce/dovozce/následný uživatel)
- S 3/9/14/49 Uchovávejte pouze v původním obalu na chladném dobře větraném místě, odděleně od (vzájemně se vylučující látky uvede výrobce/dovozce/následný uživatel)
- S 3/9/49 Uchovávejte pouze v původním obalu na chladném, dobře větraném místě
- S 3/14 Uchovávejte na chladném místě, odděleně od (vzájemně se vylučující materiály uvede výrobce/dovozce/následný uživatel)
- S 7/8 Uchovávejte obal těsně uzavřený a suchý
- S 7/9 Uchovávejte obal těsně uzavřený, na dobře větraném místě
- S 7/47 Uchovávejte obal těsně uzavřený, při teplotě nepřesahující ,...°C (specifikuje výrobce/dovozce/následný uživatel)
- S 20/21 Nejezte, nepijte a nekuřte při používání
- S 24/25 Zamezte styku s kůží a očima
- S 27/28 Při styku s kůží okamžitě odložte veškeré kontaminované oblečení a kůži okamžitě omyjte velkým množstvím...(vhodnou kapalinu specifikuje výrobce/dovozce/následný uživatel)
- S 29/35 Nevylévejte do kanalizace, tento materiál a jeho obal musí být zneškodněny bezpečným způsobem

S 29/56 Nevylévejte do kanalizace, zneškodněte tento materiál a jeho obal ve sběrném místě pro zvláštní nebo nebezpečné odpady

S 36/37 Používejte vhodný ochranný oděv a ochranné rukavice

S 36/37/39 Používejte vhodný ochranný oděv, ochranné rukavice a ochranné brýle nebo obličejový štít

S 36/39 Používejte vhodný ochranný oděv a ochranné brýle nebo obličejový štít

S 37/39 Používejte vhodné ochranné rukavice a ochranné brýle nebo obličejový štít

S 47/49 Uchovávejte pouze v původním obalu při teplotě nepřesahující °C (specifikuje výrobce/do vozce/následný uživatel)

V označení se S-věty uvedou formou textu.

- (1) V označení směsi se S-věty uvedou podle přílohy č. 7 této vyhlášky.
- (2) Nebezpečné směsi se S-věty přiřazují podle kritérií uvedených v příloze č. 1 této vyhlášky a jejich konečný výběr se provede podle těchto kritérií:
 - a) jde-li o S-věty týkající se odstraňování, uvede se jedna S-věta, pokud odstraňování materiálu a obalu představuje nebezpečí pro zdraví nebo životní prostředí,
 - b) S-věty, které svým obsahem odpovídají R-větám, se v označení uvedou pouze tehdy, je-li účelem jejich uvedení zdůraznění specifického varování,
 - c) S-věty se volí s ohledem na zamýšlené podmínky použití nebezpečné směsi (například stříkáním nebo v aerosolových rozprašovačích),
 - d) věty S 1, S 2 a S 45 se musí uvést v označení všech toxických a žíravých směsí prodávaných spotřebiteli,
 - e) věty S 2 a S 46 se musí uvést v označení ostatních nebezpečných směsí prodávaných spotřebiteli, s výjimkou směsí klasifikovaných pouze jako nebezpečné pro životní prostředí.
- (3) V případě, že volba S-vět provedená podle kritérií uvedených v bodě 6.2 přílohy č. 1 této vyhlášky vede k nadbytečnosti nebo nejednoznačnosti pokynů pro bezpečné zacházení, nebo pokud nejsou některé S-věty zjevně nezbytné s ohledem na specifický výrobek nebo obal, v označení směsi se neuvedou.

Ochrana ovzduší

V souladu se zákonem č. 309/91 Sb. o ochraně ovzduší před znečišťujícími látkami (zákon o ovzduší), v plném znění zákona č. 211/94 Sb., jsou zdroje znečišťování ovzduší rozděleny do čtyř kategorií:

- I. Velké zdroje znečišťování - REZZO 1
- II. Střední zdroje znečišťování - REZZO 2
- III. Malé zdroje znečišťování - REZZO 3
- IV. Mobilní zdroje znečišťování - REZZO 4

Podle tohoto rozdělení jsou v rámci Informačního systému kvality ovzduší (ISKO) provozovaného ČHMÚ zavedeny jednotlivé databáze REZZO 1–4 (Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší), které slouží k archivaci a prezentaci údajů o stacionárních a mobilních zdrojích znečišťování ovzduší.

Vývoj celkových emisí hlavních znečišťujících látek mezi lety 1988–1998 ukazuje, že u emisí tuhých látek a oxidu siřičitého (které pocházejí zejména ze stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší) došlo proti roku 1997 k dalšímu poklesu, který byl mj. očekáván zejména v souvislosti s naplněním termínu obecné platnosti emisních limitů pro zdroje znečišťování ovzduší podle vyhlášky MŽP č. 117/1997 Sb. k zákonu o ovzduší. Na celkovém sestupném trendu množství emisí ze stacionárních i mobilních zdrojů mezi lety 1988–1998 se vedle postupných hospodářských změn výrazně projevuje řada opatření ke snížení emisí realizovaných provozovateli zdrojů, postupná změna palivové základny (přechod z uhlí na zemní plyn) u všech kategorií stacionárních zdrojů a obměna vozového parku mobilních zdrojů, zejména osobních vozidel.

Výchozím podkladem pro emisní bilanci látek znečišťujících ovzduší za rok 1998 pro **velké zdroje** byly podkladové údaje **Provozní evidence velkých zdrojů znečišťování ovzduší za rok 1998** předané provozovateli zdrojů České inspekci životního prostředí (ČIŽP). Aktualizace databáze REZZO 1, tj. dalších technických údajů o provozu zdrojů (údaje o kotlích, palivu a technologiích), je prováděna z formulářů předložených provozovateli zdrojů jako **Souhrnné vyhodnocení údajů provozní evidence podle vyhlášky č. 117/97 Sb.**, ve spolupráci s ČIŽP.

V průběhu let 1998–1999 byla provedena aktualizace údajů o emisích **středních zdrojů** ve všech okresech ČR z podkladových údajů **Provozní evidence středních zdrojů znečišťování ovzduší za rok 1997 a 1998**, ověřovaných referáty ŽP okresních úřadů. Současně je pracovištěm Oddělení emisí a zdrojů (OEZ) v Milevsku průběžně prováděna také aktualizace databáze REZZO 2, která zahrnuje údaje o více než 30 000 středních zdrojů, z toho cca 22 500 zdrojů spalování paliv a více než 8 000 zdrojů technologických. Tato aktualizace technických dat o provozu zdrojů (údaje o kotlích, palivu, technologiích a emisích), je prováděna z doplňkových údajů **Souhrnného vyhodnocení údajů provozní evidence podle vyhlášky č. 117/97 Sb.**, ve spolupráci s příslušnými referáty ŽP okresních úřadů.

Bilance emisí **malých zdrojů** byla provedena ze zpracovaných údajů **Sčítání lidu, domů a bytů** (SLDB) provedeného v roce 1991, jejichž výstupem jsou spotřeby základních druhů fosilních paliv spalovaných v domácnostech. Z údajů aktualizovaných ve spolupráci s regionálními dodavateli paliv a energií (plynárenské a.s., energetické a.s. a teplárenské podniky) byly vypočteny emise znečišťujících látek z domácích topenišť (REZZO 3) za rok 1998. Celková bilance malých zdrojů nezahrnuje údaje o emisích z drobných provozoven, zpoplatňovaných obcemi a městskými úřady. Změnu skladby vytápění bytů, na které se významně podílela také dotační politika SFŽP,

Zdroje znečištění:

Antropogenní zdroje

Antropogenní zdroje jsou způsobovány člověkem. Velké rozpětí znečišťujících látek je spojené se spalováním různých typů paliv, jako je benzín, uhlí, dřevo, rafinace ropy a podobně.

Spojené se spalováním různých typů paliv

- Tepelné elektrárny
- Řízené vypalování lesů, používané v zemědělství či lesnictví
- Motorová vozidla
- Námořní lodě, včetně emisí vznikajících v přístavech
- Spalovaná fosilní paliva

- Spalování materiálů na ohništích, v kamnech (lokální topeniště), pecích a spalovnách odpadů

Jiné antropogenní zdroje

- provoz elektráren a průmyslové činnosti vůbec (např. rafinace ropy)
- nevhodné obdělávání půdy (vizte Dust Bowl)
- výpar z nátěrů, sprejů na vlasy, aerosolových sprejů a ostatních rozpouštědel
- sklárky odpadů, z nichž se uvolňuje metan
- vojenské zdroje, např. jaderné zbraně, toxické plyny, biologické zbraně, rakety

Přírodní zdroje

Existují i některé přírodní zdroje. Když se vrátíme do dávné historie, kyslík v atmosféře pravděpodobně vznikl právě díky činnosti sinic, které tímto způsobovaly znečišťování životního prostředí asi před 2,5 miliardami lety. I dnes však dochází k přirozenému uvolňování polutantů, a to zejména několika cestami:

- prach z přírodních zdrojů, obvykle oblastí Země pokrytých řídkou vegetací, nebo zcela bez vegetace
- písek z pouští
- bioplyn a konkrétně metan, uvolňovaný v průběhu trávení potravy zvířaty (např. skotem)
- radioaktivní plyn radon, uvolňující se ze zemské kůry
- borovice, které uvolňují těkavé organické látky (*volatile organic compounds, VOC*)
- kouř a oxid uhelnatý, vznikající při lesních požárech
- sopečná aktivita, díky níž se uvolňují částice síry, chloru a popela.

Zdravotní účinky znečištěného prostředí

Účinky znečištění se dělí na **krátkodobé** a **dlouhodobé**. Mezi krátkodobé vlivy patří například zvýšení výskytu zánětlivých onemocnění plic. Dlouhodobé se působení znečištěného vzduchu na člověka projevuje zhoršením funkcí plic a zkrácením předpokládané délky života^[1].

Americký výzkum v New Yorku prokázal spojitost mezi inteligencí dětí (IQ) a tím, nakolik byly jejich matky během těhotenství vystaveny znečištění ovzduší polyromatickými uhlovodíky. Děti, které se narodily matkám z nejméně znečištěných oblastí, měly v IQ testech až o pět bodů nižší výsledky.^[2]

Možnosti omezení znečištění vzduchu

Dieselové motory jsou významným zdrojem znečištění jemnými prachovými částicemi. Jedná se o antropogenní zdroje, které je možné vybavit zařízeními pro zachycování emisí (např. prachové filtry, katalyzátory, odsiřovací či neditrifikační zařízení). V případě dopravy se může jednat o změny paliva, omezení rychlosti či zlepšení plynulosti provozu.^[3] Některé evropské země jako Švédsko nebo Německo zavádějí v centrech velkých měst tzv. nízkoemisní zóny, do kterých mohou vjíždět jen automobily, jež vypouštějí jen malé množství škodlivin. Například švédské Göteborg zavedl nízkoemisní zónu již v roce 1996 a emise prachových částic z nákladní dopravy se mu podařilo snížit zhruba 40 procent.^[4] Další možností je použití fotokatalytických materiálů pro povrchy staveb. Charakteristickou vlastností takových materiálů je schopnost rozkládat plynné škodliviny z ovzduší pomocí světla. Měření provedená na úsecích městských komunikací z fotokatalytického betonu TX Active ukázala snížení koncentrací oxidů dusíku o 20 % až 60 %^[5].

Vzrostlá zeleň působí jako filtr, který zachycuje část jemných prachových částic (PM2.5), které představují největší zdravotní riziko. Proto Komise životního prostředí Akademie věd ČR vyslovila doporučení novou zástavbu zásadně směřovat na tzv. brownfields, na školních pozemcích upřednostňovat přírodní terén, vytvářet a udržovat zelené prstence kolem velkých měst – zabudovat do územních plánů, - stimulovat a podporovat strategické krajinné plánování a komunitní plánování.^[6]

Mezi nejzatíženější oblasti z hlediska emisí znečišťujících látek patří stále území hlavního města Prahy, severočeská a severomoravská oblast. Jak ukazuje srovnání měrných emisí ze stacionárních zdrojů v letech 1995 a 1998, dochází i v tomto ukazateli k výraznému zlepšení, zejména u emisí oxidu siřičitého a tuhých látek.

Výrazné snížení spotřeby hnědého uhlí a těžkého topného oleje u velkých zdrojů se podílí na dlouhodobém poklesu emisí oxidu siřičitého a tuhých látek, v období let 1990–1998. Pokles konečné spotřeby tuhých paliv v letech 1990 až 1998 o více než 30 % a růst spotřeby zemního plynu, jsou změny vedoucí ke zkvalitnění struktury spotřeby ve prospěch druhů šetrnějších pro životní prostředí.

Ochrana vod

Zákon 254/2001 Sb.o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

Základní pojmy (výběr)

Povrchové vody jsou vody přirozeně se vyskytující na zemském povrchu; tento charakter neztrácejí, protékají-li přechodně zakrytými úseky, přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo v nadzemních vedeních.

Podzemní vody jsou vody přirozeně se vyskytující pod zemským povrchem v pásmu nasycení v přímém styku s horninami; za podzemní vody se považují též vody protékající drenážními systémy a vody ve studních.

Umělý vodní útvar je vodní útvar povrchové vody vytvořený lidskou činností.

Útvar podzemní vody je vymezené soustředění podzemní vody v horninové vrstvě nebo souvrství s dostatečnou propustností, umožňující významnou spojitou akumulaci podzemní vody nebo její proudění či odběr.

Vodním zdrojem jsou povrchové nebo podzemní vody, které jsou využívány nebo které mohou být využívány pro uspokojení potřeb člověka, zejména pro pitné účely.

Nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami je jejich vzdouvání pomocí vodních děl, využívání jejich energetického potenciálu, využívání k plavbě nebo k plavení dřeva, k chovu ryb nebo vodní drůbeže, odběr, vypouštění odpadních vod do nich a další způsoby, jimiž lze využívat jejich vlastnosti nebo ovlivňovat jejich množství, průtok, výskyt nebo jakost.

Povodí je území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká sítí vodních toků k určitému místu vodního toku. Povodí je ohraničeno rozvodnicí, kterou je myšlená hranice geomorfologického rozhraní mezi sousedními povodími.

Práva k vodám a právní povaha vod

Povrchové a podzemní vody *nejsou předmětem vlastnictví* a nejsou součástí ani příslušenstvím pozemku, na němž nebo pod nímž se vyskytují; práva k těmto vodám upravuje tento zákon.

Nakládání s vodami

Každý, kdo nakládá s povrchovými nebo podzemními vodami, je povinen dbát o jejich ochranu a zabezpečovat jejich hospodárné a účelné užívání podle podmínek zákona a dále dbát o to, aby nedocházelo k znehodnocování jejich energetického potenciálu a k porušování jiných veřejných zájmů chráněných zvláštními právními předpisy.

Při provádění staveb nebo jejich změn nebo změn jejich užívání jsou stavebníci povinni podle charakteru a účelu užívání těchto staveb je zabezpečit zásobováním vodou a odváděním, čištěním, popřípadě jiným zneškodňováním odpadních vod z nich v souladu s tímto zákonem. Stavební úřad nesmí bez splnění těchto podmínek vydat stavební povolení nebo rozhodnutí o dodatečném povolení stavby nebo rozhodnutí o povolení změn stavby před jejím dokončením, popřípadě kolaudační rozhodnutí ani rozhodnutí o změně užívání stavby.

Povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami je třeba

- u *povrchových* vod k jejich odběru, vzdouvání, popřípadě akumulaci, k využívání jejich energetického potenciálu, pro chov ryb nebo vodní drůbeže, popřípadě jiných vodních živočichů, za účelem podnikání, k jinému nakládání s nimi,
- u *podzemních vod* k jejich odběru, akumulaci, čerpání za účelem snižování jejich hladiny, k umělému obohacování podzemních zdrojů vod povrchovou vodou, k jinému nakládání s nimi,

- k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních,
- k čerpání povrchových nebo podzemních vod a jejich následnému vypouštění do těchto vod za účelem získání tepelné energie,

Práva a povinnosti vyplývající z povolení k nakládání s vodami, které bylo vydáno pro účel spojený s vlastnictvím k pozemkům a nebo stavbám, přecházejí na jejich nabyvatele, pokud tyto pozemky a nebo stavby budou i nadále sloužit účelu uvedenému v povolení.

Stavební povolení k vodním dílům je třeba k provedení vodních děl, k jejich změnám a změnám jejich užívání, jakož i k jejich odstranění.

Udržovací práce, které by mohly negativně ovlivnit životní prostředí nebo stabilitu vodního díla, je jeho vlastník povinen ohlásit vodoprávnímu úřadu. Ohlášení podléhá i obnova vodních děl zničených živelní pohromou nebo havárií

Při povolování musí být zohledněna ochrana vodních a na vodu vázaných ekosystémů.

Souhlas vodoprávního úřadu je třeba ke stavbám, zařízením nebo činnostem, k nimž není třeba povolení podle tohoto zákona, které však mohou ovlivnit vodní poměry, a to

- ke stavbám a zařízením na pozemcích, na nichž se nacházejí koryta vodních toků, nebo na pozemcích s takovými pozemky sousedících, pokud tyto stavby a zařízení ovlivní vodní poměry,
- ke zřizování dálkových potrubí a stavbám umožňujícím podzemní skladování látek v zemských dutinách, jakož i ke skladům, skládkám, popřípadě nádržím, pokud provoz uvedených staveb a skládek může významně ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod,
- ke stavbám, k těžbě nerostů nebo k terénním úpravám v záplavových územích
- ke stavbám ve vzdálenosti do 15 m od vzdušné paty ochranné hráze vodního toku,
- ke stavbám v ochranných pásmech vodních zdrojů.

Vyjádření vodoprávního úřadu je třeba pro záměr *umístit, provést, změnit nebo odstranit stavbu nebo zařízení a nebo provádět jiné činnosti*, který může ovlivnit vodní poměry, energetický potenciál, jakost nebo množství povrchových nebo podzemních vod, Vyjádření *není rozhodnutím ve správním řízení* a nenahrazuje povolení nebo souhlas vodoprávního úřadu vydaný podle tohoto zákona.

Údaje zapisované do katastru nemovitostí

Přehrady, hráze, jezy, stavby, které se k plavebním účelům zřizují v korytech vodních toků nebo na jejich březích, stavby k využití vodní energie a stavby odkališť, pokud jsou spojené se zemí pevným základem, se evidují v katastru nemovitostí.

V katastru nemovitostí se vyznačují *ochranná pásma vodních děl a ochranná pásma vodních zdrojů* údaji o způsobu ochrany nemovitostí.

Ochrana vodních poměrů

Vlastníci pozemků jsou povinni, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak, zajistit péči o ně tak, aby nedocházelo ke zhoršování vodních poměrů. Zejména jsou povinni za těchto podmínek zajistit, aby nedocházelo ke zhoršování odtokových poměrů, odnosu půdy erozní činností vody a dbát o zlepšování retenční schopnosti krajiny.

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod

Oblasti, které pro své přírodní podmínky tvoří významnou přirozenou akumulaci vod, vyhláší vláda nařízením za chráněné oblasti přirozené akumulace vod.

V těchto oblastech se v rozsahu stanoveném nařízením vlády zakazuje

- a) zmenšovat rozsah lesních pozemků,
- b) odvodňovat lesní pozemky,
- c) odvodňovat zemědělské pozemky,
- d) těžit rašelinu,

- e) těžit nerosty povrchovým způsobem nebo provádět jiné *zemní práce, které by vedly k odkrytí souvislé hladiny podzemních vod,*
- f) těžit a zpracovávat radioaktivní suroviny, ukládat radioaktivní odpady.

Zdroje podzemních vod jsou přednostně vyhrazeny pro *zásobování obyvatelstva pitnou vodou* a pro účely, pro které je použití pitné vody stanoveno zvláštním právním předpisem. K jiným účelům může vodoprávní úřad povolit použití podzemní vody, jen není-li to na úkor uspokojování uvedených potřeb.

Osoba, která způsobí *při provozní činnosti ztrátu podzemní vody* nebo podstatné snížení možnosti odběru ve zdroji podzemních vod, popřípadě zhoršení jakosti vody v něm, je povinna nahradit škodu, která tím vznikla tomu, kdo má povoleno odebírat podzemní vodu z tohoto vodního zdroje, a dále provést podle místních podmínek potřebná opatření k obnovení původního stavu.

Ochranná pásma vodních zdrojů

K ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti *zdrojů podzemních nebo povrchových vod* využívaných nebo využitelných pro zásobování pitnou vodou s průměrným odběrem více než 10 000 m³ za rok stanoví vodoprávní úřad *ochranná pásma*. Vyžadují-li to závažné okolnosti, může vodoprávní úřad stanovit ochranná pásma i pro vodní zdroje s nižší kapacitou.

Stanovení ochranných pásem je vždy veřejným zájmem.

Ochranná pásma se dělí na *ochranná pásma I. stupně*, která slouží k ochraně vodního zdroje v bezprostředním okolí jímacího nebo odběrného zařízení, a *ochranná pásma II. stupně*, která slouží k ochraně vodního zdroje v územích stanovených vodoprávním úřadem tak, aby nedocházelo k ohrožení jeho vydatnosti, jakosti nebo zdravotní nezávadnosti.

Ochranné pásmo I. stupně stanoví vodoprávní úřad jako souvislé území

- a) *u vodárenských nádrží* a u dalších nádrží určených výhradně pro zásobování pitnou vodou minimálně *pro celou plochu hladiny nádrže při maximálním vzduť,*

b) u ostatních nádrží s vodárenským využitím než uvedených pod písmenem a) s minimální vzdáleností hranice jeho vymezení na hladině nádrže 100 m od odběrného zařízení,

c) u vodních toků

1. s jezovým vzduťím na břehu odběru minimálně v délce 200 m nad místem odběru proti proudu, 100 m po proudu a šířce ochranného pásma 15 m, ve vodním toku zahrnuje minimálně jednu polovinu jeho šířky v místě odběru,

2. bez jezového vzduťí na břehu odběru minimálně v délce 200 m nad místem odběru proti proudu, 50 m po proudu a šířce ochranného pásma 15 m, ve vodním toku zahrnuje minimálně jednu třetinu jeho šířky v místě odběru,

d) u zdrojů podzemní vody s minimální vzdáleností hranice jeho vymezení 10 m od odběrného zařízení,

Ochranné pásmo II. stupně se stanoví vně ochranného pásma I. stupně; může být tvořeno jedním souvislým nebo více od sebe oddělenými územími v rámci hydrologického povodí nebo hydrogeologického rajonu. Vodoprávní úřad může ochranné pásmo II. stupně, je-li to účelné, stanovovat postupně po jednotlivých územích.

Ochranná pásma stanoví vodoprávní úřad na návrh nebo z vlastního podnětu.

V rozhodnutí o zřízení nebo změně ochranného pásma vodního zdroje vodoprávní úřad stanoví, které činnosti poškozující nebo ohrožující vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje nelze v tomto pásmu provádět, popřípadě způsob a dobu omezení užívání pozemků a staveb v tomto pásmu ležících.

Za prokázané omezení užívání pozemků a staveb v ochranných pásmech vodních zdrojů náleží vlastníkům těchto pozemků a staveb náhrada.

Citlivé oblasti jsou vodní útvary povrchových vod, v nichž dochází nebo v blízké budoucnosti může dojít v důsledku vysoké koncentrace živin k nežádoucímu stavu jakosti vod, které jsou využívány nebo se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody, v níž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l, nebo u nichž je z hlediska zájmů chráněných tímto zákonem nutný vyšší stupeň čištění odpadních vod. Citlivé oblasti vymezí vláda nařízením.

Zranitelné oblasti jsou území, kde se vyskytují povrchové nebo podzemní vody, zejména využívané nebo určené jako *zdroje pitné vody*, v nichž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l nebo mohou této hodnoty dosáhnout, nebo povrchové vody, u nichž v důsledku vysoké koncentrace dusičnanů ze zemědělských zdrojů dochází nebo může dojít k nežádoucímu zhoršení jakosti vody. *Vláda nařízením stanoví zranitelné oblasti*

Povrchové vody **využívané ke koupání** osob stanoví Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí vyhláškou. Koupání v nich je povoleno, pokud jakost vody odpovídá požadavkům stanoveným zvláštním právním předpisem.

Kdo vypouští **odpadní vody** do vod povrchových nebo podzemních, je povinen zajišťovat jejich zneškodňování v souladu s podmínkami stanovenými v povolení k jejich vypouštění, měřit objem vypouštěných vod a míru jejich znečištění a výsledky těchto měření předávat vodoprávnímu úřadu, který rozhodnutí vydal, a příslušnému správci povodí a pověřenému odbornému subjektu.

Přímé vypouštění odpadních vod do podzemních vod nelze povolit.

Vodní toky

Protéká-li vodní tok po pozemku, který je evidován v katastru nemovitostí jako vodní plocha, je korytem vodního toku tento pozemek. Jinak je korytem vodního toku část pozemku zahrnující dno a břehy koryta až po břehovou čáru určenou hladinou vody, která zpravidla stačí protékat tímto korytem, aniž se vylévá do přilehlého území.

Je zakázáno měnit směr, podélný sklon a příčný profil koryta vodního toku, poškozovat břehy, těžit z koryt vodních toků zeminu, písek nebo nerosty a ukládat do vodních toků

předměty, kterými by mohlo dojít k ohrožení plynulosti odtoku vod, zdraví nebo bezpečnosti, jakož i ukládat takové předměty na místech, z nichž by mohly být splaveny do vod.

Správa vodních toků

Vodní toky se člení na *významné vodní toky* a *drobné vodní toky*. Seznam významných vodních toků stanoví Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí vyhláškou.

Správu významných vodních toků zajišťují právnické osoby zřízené podle zvláštního zákona ("správci povodí");

Správu *drobných vodních toků* nebo jejich ucelených úseků jsou oprávněny vykonávat obce, jejichž územím drobné vodní toky protékají, nebo osoby, jimž drobné vodní toky slouží nebo s jejichž činností souvisejí, určené Ministerstvem zemědělství.

Vlastníci pozemků, na nichž se nacházejí koryta vodních toků, jsou povinni mj.j

- udržovat břehy koryta vodního toku ve stavu potřebném k zajištění neškodného odtoku vody, odstraňovat překážky a cizorodé předměty ve vodním toku,
- strpět na svém pozemku vodní díla umístěná v korytě vodního toku, vybudovaná před účinností tohoto zákona,
- ohlašovat správci vodního toku zjevné závady v korytě vodního toku,
- strpět na svém pozemku bez náhrady umístění zařízení ke sledování stavu povrchových a podzemních vod a ekologických funkcí vodního toku, například plavebních znaků apod.,
- strpět průchod osob podél vodních toků;

Vlastníci pozemků sousedících s koryty vodních toků jsou povinni

- strpět na svém pozemku bez náhrady umístění zařízení ke sledování stavu povrchových a podzemních vod a ekologických funkcí vodního toku, umístění plavebních znaků apod.,
- strpět, po předchozím projednání s nimi, po nich průchod osob;

Vodoprávní úřad může vlastníkům pozemků sousedících s koryty vodních toků zakázat kácet stromy a keře zabezpečující stabilitu koryta vodního toku.

Vlastníci staveb a zařízení v korytech vodních toků jsou povinni odstraňovat předměty zachycené či ulpělé na těchto stavbách a zařízeních a nakládat s nimi podle zvláštního zákona.

Vlastníci staveb, které nejsou vodními díly, nebo zařízení v korytech vodních toků, popřípadě sousedících s nimi jsou povinni ve veřejném zájmu dbát o jejich statickou bezpečnost a celkovou údržbu, aby neohrožovaly plynulý odtok povrchových vod, a zabezpečit je proti škodám působeným vodou a odchodem ledu.

Vodní díla jsou stavby, které slouží ke vzdouvání a zadržování vod, umělému usměřování odtokového režimu povrchových vod, k ochraně a užívání vod, k nakládání s vodami, ochraně před škodlivými účinky vod, k úpravě vodních poměrů nebo k jiným účelům sledovaným tímto zákonem, a to mimo jiné

- přehrady, hráze, vodní nádrže, jezy a zdrže,
- stavby vodovodních řadů a vodárenských objektů včetně úpraven vody, kanalizačních stok, kanalizačních objektů, čistíren odpadních vod, jakož i stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizací,
- stavby na ochranu před povodněmi,
- stavby k vodohospodářským melioracím, zavlažování a odvodňování pozemků,
- studny,
- stavby k hrazení bystřin a strží, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak,

Ochrana vodních děl

Je zakázáno poškozovat vodní díla a jejich funkce, zejména na ochranných hrázích vysazovat dřeviny, jezdit po nich vozidly, pokud se nejedná o údržbu, s výjimkou míst k tomu určených, poškozovat vodočty, vodoměry, cejchy, vodní značky, značky velkých vod a jiná zařízení sloužící k plnění úkolů stanovených tímto zákonem.

Vodoprávní úřad může na návrh vlastníka vodního díla v zájmu jeho ochrany rozhodnutím *stanovit ochranná pásma podél něho* a zakázat nebo omezit na nich podle povahy vodního díla umístování a provádění některých staveb nebo činností.

Záplavová území

Záplavová území jsou administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou. Jejich rozsah je povinen stanovit na návrh správce vodního toku vodoprávní úřad.

V současně zastavěných územích obcí, v územích určených k zástavbě podle územně plánovací dokumentace, případně podle potřeby v dalších územích, vymezí vodoprávní úřad na návrh správce vodního toku *aktivní zónu záplavového území* podle nebezpečnosti povodňových průtoků.

V aktivní zóně záplavových území se nesmí umísťovat, povolovat ani provádět stavby s výjimkou vodních děl, jimiž se upravuje vodní tok, převádějí povodňové průtoky, provádějí opatření na ochranu před povodněmi nebo která jinak souvisejí s vodním tokem nebo jimiž se zlepšují odtokové poměry, staveb pro jímání vod, odvádění odpadních vod a odvádění srážkových vod a dále nezbytných staveb dopravní a technické infrastruktury, zřizování konstrukcí chmelnic.

V aktivní zóně je dále zakázáno např. skladovat odplavitelný materiál, látky a předměty, zřizovat oplocení, živé ploty a jiné podobné překážky, zřizovat tábory, kempy a jiná dočasná ubytovací zařízení.

Mimo aktivní zónu v záplavovém území může vodoprávní úřad stanovit omezující podmínky. Takto postupuje i v případě, není-li aktivní zóna stanovena.

Pro účely zmírnění účinků povodní může vodoprávní úřad jako preventivní opatření rozhodnutím vymezit *území určená k rozlivům povodní*. V nich omezí právo užívání pozemků a staveb v tomto území.

Za nakládání s vodami jsou stanoveny poplatky

- *za odebrané množství podzemní vody*
- *za vypouštění odpadních vod do vod povrchových*
- *za znečištění vypouštěných odpadních vod*
- *za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních*
- *Platba k úhradě správy vodních toků a správy povodí*

Výkon státní správy

Státní správu vykonávají vodoprávní úřady a Česká inspekce životního prostředí. Kontrolu nad jakostí povrchových vod stanovených vyhláškou ke koupání provádí krajská hygienická stanice, pokud zvláštní právní předpis tuto povinnost neukládá jiné osobě.

Vodoprávními úřady jsou

- a) *obecní úřady,*
- b) *újezdní úřady na území vojenských újezdů,*
- c) *obecní úřady obcí s rozšířenou působností,*
- d) *krajské úřady,*
- e) *ministerstva jako ústřední vodoprávní úřad .*

Zákon stanoví povinnosti a oprávnění jednotlivých druhů vodoprávních orgánů.

Poznámky

